

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 031, int. 304

Tiska: CGP Mariborski tisk
Maribor

Kongres ZK — mejnik v našem razvoju

Kongresi KP oz. ZK Jugoslavije in Slovenije so v zgodovini jugoslovanskega delavskega gibanja in razvoja socializma v Jugoslaviji odigrali izjemno pomembno vlogo. Na kongresih smo komunisti in vsi delovni ljudje ocenjevali uspešnost prehojene poti ter si načrtali smer idejnega političnega, socialnega, ekonomskega in kulturnega razvoja. Na kongresih smo potrjevali in krepili bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, na njih smo oblikovali našo zunanje politično usmeritev, zato imata tudi X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS izreden pomen na naš nadaljnji vsestranski razvoj. V obdobju priprav na VII. kongres ZKS smo slovenski komunisti prišli do enotne ocene razmer v obdobju med VI. in VII. kongresom. Enotna in čvrsta je ocena, da smo delovni ljudje Jugoslavije v tem obdobju nadaljevali z razvojem samoupravnih socialističnih odnosov med ljudmi, da smo dosegli velike uspehe v ekonomskem razvoju naše družbe, da se je krepil življenjski standard delovnih ljudi. Poleg ogromnih notranjih uspehov je Jugoslavija prodrla v mednarodno delitev dela ter večala svojo vlogo in ugled v mednarodnih odnosih. Imeli pa smo tudi vrsto slabosti in poskusov zavreči naš načrtani razvoj. Nacionalistične sile so na eni strani poskušale razbiti Jugoslavijo, na drugi strani pa ohraniti preživelo centralistično ureditev. V tem obdobju smo imeli opravka s poskusi podrejanja samoupravljanja, z mišljenjem, da je le tako imenovana »elita« sposobna upravljati našo socialistično družbo. Danes čutimo posledice neplanskega razvoja, razvohotili so se negativni pojavi, razvrednotili smo moralne in politične kvalitete.

Danes, leto dni po pismu tov. Tita, smo priča očitnim uspehom pri premagovanju naštetih slabosti.

Predlog dokumentov za X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS ter razprava je že nakazala usmeritev za naprej. Uresničiti moramo ustavo, kar pomeni razviti neposredno samoupravljanje, zagotoviti, da bo sleherni delavec tekoče obveščen o vseh vprašanjih in da bodo delavci na zboru delovnih ljudi ter prek svojih delegatov dejansko odločali. Enako pomembna in zahtevna naloga nas čaka pri razvijanju delegatskih odnosov v družbi, ki morajo zagotoviti, da bodo dobili delavci v TOZD odločujoč položaj na vseh nivojih in vseh

področjih dela in življenja. V ospredje prihaja odločna zahteva, da moramo vlogo družbenopolitičnih organizacij povečati, da bodo delovni ljudje, organizirani v ZK, SZDL, sindikat, ZB in ZM, resnično usmerjali razvoj naše družbe.

Velik pomen in vrednost letošnjih kongresov pa je v tem, da na kongrese prihajamo s temeljito oceno prehojene poti, da prihajamo na kongrese s prvimi rezultati pisma tov. Tita, da imamo izoblikovano jasno pot naprej in da smo jugoslovanski komunisti dosegli visoko stopnjo enotnosti.

Tako kot vsi dosedanji, bo tudi X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS pomemben mejnik v razvoju naše samoupravne socialistične skupnosti.

Ivan Žagar

IZ VSEBINE

Sindikalna lista — Ustanovna konferenca mladih delavcev — Kako smo uporabili sredstva sklada skupne porabe — Proizvodnja slovenskih železarn februarja — Iz naših TOZD — Iz dela samoupravnih organov — Investicije v l. 1974 — Konferenca SZDL Ravne — Invalid, tvoj tovariš — Posvetovanje o hladni predelavi — Kulturna kronika — Sportne vesti — Gibanje zaposlenih

Naše gore

Foto: Milko Dolinšek

SINDIKALNA LISTA

Bogatenje naše socialistične samoupravne družbe je posledica vse večje neposrednosti v odločanju. Neposrednosti pa ni mogoče oblikovati z administrativizmom in tehnokratizmom, temveč jo je treba vzpodbujati in negovati na podlagi enakopravnega dogovarjanja. Kvantiteta, posebno pa še kvaliteta dogovarjanja pogojeta našo sposobnost in pripravljenost za usklajeno preobrazbo celotnega družbenega dogajanja in nas samih.

Neposrednost smo si izbrali za način in metodo usposabljanja lastne presoje o pravilnosti dogovarjanja in odločanja o pomembnih družbenih problemih in nalogah, ki so bile (z vidika neposrednosti) do nedavnega še nedotakljive. Šele dober mesec je za nami, ko smo po predhodnih dogovarjanjih na zborih delovnih ljudi odločili o prispevnih stopnjah za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti. Zdi se mi, da se niti nismo zavedali politične, družbene vsebine naše samoupravne pravice v tistem trenutku.

Take in podobne odločitve pa nam bodo v vse večji meri postajale naloga, skrb, pa tudi svojina. Samoupravno dogovarjanje dobiva vedno večje razsežnosti, ima pa le en bistveni namen: neposrednost in enakopravnost pri odločanju o materialnih dobrinah in pravicah, ki izvirajo ali so posledica dela, kot govori uvod pred sindikalno listo. Osebnih prejemki, ki so lahko posledica izplačil OD, prejemkov iz sklada skupne porabe ali prejemkov, ki bremenijo poslovne stroške, so pomemben faktor pri sinhronizaciji družbenih dogajanj v določenem prostoru ali določeni strukturi zaposlenih.

Republiško vodstvo sindikata skupaj s centrom za samoupravno sporazumevanje se je odločilo urejati prav ta problem. Vse že prej našete oblike osebnih prejemkov so strokovnjaki uokvirili v tako imenovani, sedaj že popularni **sindikalni listi**.

Že 22. decembra 1973 je kot priloga Delavske enotnosti »Sindikati« izšel prvi osnutek sindikalne liste. Če danes primerjamo prvi osnutek z dejansko sprejeto listo, ki jo je po pospešeni razpravi 28. februarja 1974 na plenarni seji sprejel Republiški svet zveze sindikatov Slovenije, lahko ugotovimo, da so bile pripombe v razpravi tehtne in umestne.

V železarni Ravne so se po strokovnem vključevanju in angažiranju službe za oblikovanje osebnih dohodkov tudi politični dejavniki priključili uresničevanju določil sindikalne liste.

Sedanja vsebina sindikalne liste pa je še vedno spremenljiva, vendar bo za spremembe potreben usklajevalni postopek. Določila liste bodo postala določila samoupravnih sporazumov o delitvi osebnih dohodkov in nadomestil, ki imajo svojstvo osebnih prejemkov oziroma namensko oddvojenih sredstev za stanovanjsko izgradnjo in izobraževanje.

Če se sprehodimo skozi sindikalno listo in skušamo primerjati njena določila z določili v dosedaj veljavnih normativnih aktih, dobimo naslednjo sliko.

I. IZPLAČILA, KI BREMENIJO SKLAD OSEBNIH DOHODKOV

1. Najnižji neto osebni dohodek

Najmanj 60 odst. povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SRS v preteklem letu (za leto 1974: 60 odst. od 2.241 ali 1.335 din.

V našem podjetju smo planirali za leto 1974 minimalni OD pri 42-urnem tedniku 1442 din na zaposlenega in mesec.

2. Nadurno delo

Za nadurno delo gre delavcu dodatek v višini 50 odst. od obračunske enote.

Ta dodatek smo v navedeni višini izplačevali tudi že do sedaj.

3. Nočno delo

Za nočno delo gre delavcu dodatek najmanj 25 odst. in največ 50 odst. (50-odst. dodatek je treba uveljavljati tam, kjer delavci zaradi nizkih osnov dobivajo minimalne zneske za nočno delo).

Samoupravni sporazum o delitvi OD za črno in barvasto metalurgijo že določa 30-odst. dodatek za delo ponoči.

4. Nedeljsko delo

Za delo v nedeljo je treba izplačevati 30 odst. do 50 odst. dodatka.

Pri nas smo že vseskozi izplačevali najvišji dovoljeni dodatek 50 odst.

5. Praznično delo

Za delo na dan republiškega ali zveznega praznika se odmerja 50-odst. dodatek.

Do sedaj smo imeli uveljavljen 75-odst. dodatek za praznično delo, ki ga bomo morali začasno korigirati.

6. Deljeni delovni čas

Če je zaradi narave dela potreben deljeni delovni čas, se delavcu, ki dela deljeno, izplačuje mesečni dodatek v višini največ 350 din. Deljeni delovni čas se šteje, če nekdo dela vsak dan dopoldne in popoldne in če opoldanska prekinitev traja 2 uri in več.

V našem podjetju imenovani deljeni delovni čas z določili zgoraj nima nič skupnega. Sedanja razsežnost bomo odpravili do konca leta 1974 po sprejetju našega samoupravnega sporazuma o delitvi OD. Posamični primeri se bodo stimulirali po sindikalni listi.

7. Nadomestilo OD za čas bolezni

Znesek nadomestila za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižji od 90 odst. povprečnega OD delavca v preteklem letu.

Do sedaj smo po pravilniku o nadomestilih izplačevali 80-odst. nadomestilo iz osnove izplačanega OD v preteklem letu.

8. Ovrednotenje delovnih izkušenj in stalnosti

Lista določa 12-odst. dodatek za delovne izkušnje in 5-odst. dodatek za zvestobo podjetju pri 30 letih delovne dobe, skupno torej 17 odst. Za delovne izkušnje se smatrajo tudi tiste v drugi organizaciji združenega dela, ne glede na vrsto zaposlitve — dela.

V železarni Ravne smo do sedaj izplačevali dodatek za stalnost v razponu od 3 odst. do 17,5 odst., vendar le za delovno dobo v našem podjetju (delno ZPSŽ). Nagrajevati bomo morali tudi izkušnje, pridobljene drugje (maksimalno 12 odst.), za zvestobo pa deliti še 5 odst.

II. IZPLAČILA, KI BREMENIJO POSLOVNE STROŠKE

1. Dnevnice in nočnine za potovanja doma

Za odsotnost 8 do 12 ur največ 80 din, za odsotnost nad 12 ur pa največ 120 din, nočnina z računom največ 130 din, brez računa pa največ 60 din.

Sedaj smo izplačevali za odsotnost 8 do 12 ur 40 din, nad 12 ur pa 80 din. Za nočnino z računom smo priznavali 120 din, brez računa pa 40 din.

2. Dnevnice za potovanja v tujino

Dnevnice se določijo v višini, ki velja za republiške državne organe.

Težnja podpisnikov samoupravnega sporazuma je, da se uveljavijo dnevnice zveznih organov.

3. Kilometrini

Izplačevati je treba nadomestilo v višini največ 1,30 din za prevoženi kilometer.

Po zadnji podražitvi naftnih derivatov že izplačujemo to višino nadomestila.

4. Terenski dodatek

Terenski dodatek lahko znaša največ 54 din na dan.

V našem podjetju terenski dodatek ni uveljavljen.

5. Nadomestilo za ločeno življenje

Nadomestilo za ločeno življenje lahko znaša največ 1000 din na mesec, vendar se s terenskim dodatkom izključuje.

V samoupravni sporazum je treba vnesti predpisano višino. Sedaj velja pri nas znesek 800 dinarjev.

6. Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela

Delavcu je treba povrniti prevozne stroške nad 20 din mesečno. Kjer ni možnosti prevoza z javnim prevoznim sredstvom, se delavcu povrnejo stroški v višini 0,40 din za kilometer.

V samoupravni sporazum črne in barvaste metalurgije je treba vnesti od 20 do 60 din povračila (za železarno Ravne do sedaj 35 din) in dodati 0,40 din za kilometer, če ni organiziranega prevoza.

7. Povračilo selitvenih stroškov

Stroške selitve je treba povrniti, če je preselitev v interesu delovne skupnosti (selitev v lastno stanovanje, bliže podjetja). Stroški se povrnejo na podlagi cenitve, računov ali z lastno angažiranostjo OZD.

To določilo je treba v celoti vnesti v samoupravni sporazum. Dosedanja praksa ni upoštevala vseh naštetih pravic do uveljavitve nadomestila.

8. Regres za prehrano med delom

Določilo liste odmerja 100 din nadomestila za mesec dni za zaposlenega.

Sedaj smo iz poslovnih stroškov za to odmerjali 60 din za zaposlenega na mesec.

9. Nadomestilo za prakso študentov in dijakov

Nadomestilo ne sme biti nižje od 500 din in ne višje od najnižjega mesečnega OD določenega v I — 1.

Do sedaj veljavne nagrade je treba uskladiti po določenih sindikalne liste. Do sedaj smo izplačevali več.

10. Odškodnine racionalizatorjem in novatorjem

Temeljne in druge organizacije združenega dela morajo v samoupravnih sporazumih ali aktih določiti kriterije za izračun odškodnin avtorjem.

11. Namenska sredstva za stanovanjsko izgradnjo

Določilo liste odmerja 6 odst. od izplačanih bruto OD delavcev za stanovanjsko izgradnjo, kar je že uzakonjena odmera.

V podjetju imamo že do sedaj vpeljan 10-odst. prispevek za stanovanjsko izgradnjo.

12. Izobraževanje

Za vse vrste izobraževanja so OZD dolžne izločiti 1,5 odst. od bruto OD.

Do sedaj smo izločali le 1 odst. in bomo morali spremeniti ta odstotek na 1,5.

III. IZPLAČILA, KI BREMENIJO SKLAD SKUPNE PORABE

1. Regres za letni dopust

Regres za letni dopust je treba oblikovati v višini 600—900 din na aktivno zaposlenega, pri čemer pa je treba upoštevati tudi socialni in zdravstveni položaj delavca.

Do leta 1973 smo izplačevali regres po lestvici 300—150—150—100 ali povprečno ca 450 din na aktivno zaposlenega letos ca. 450 din na aktivno zaposlenega (letos že predlagana sprememba 400—200—200—150).

Predlog za samoupravni sporazum ZP SZ za leto 1974 pa je oblikovan na skupnem sestanku predsednikov sindikalnih organizacij in vodij odgovornih služb za oblikovanje OD in je takšen: osnova je 850 din regresa na aktivno zaposlenega

	Jesenice	Ravne	Štore
aktivno zaposleni	500	600	500
nezaposleni zakonec	250	250	250
otrok nad 10 let	250	250	250
otrok do 10 let	200	200	200
aktivno zaposleni (približno)	850	850	850

Regres za aktivno zaposlenega je najvišji prav pri nas na Ravnah, kar pa je rezultat okoliščin (nezaposlene žene in število otrok). Dogovarjanje je pokazalo enotnost stališč pri socialni delitvi in skupni odmeri regresa za posameznika 850 din. Iz odmerjenih sredstev se regresirajo tudi oskrbni dnevi v počitniških domovih vseh treh železarn, kar dovoljuje tudi sindikalna lista.

2. Solidarnostne pomoči

Sem štejejo pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi delovne nezgode (račun po

grebnih stroškov poravnava OZD), smrt v družini ali daljša bolezen, pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, obdaritve upokojencev, pomoč ob nastanku invalidnosti, druge solidarnostne pomoči.

Sredstva za večino naštetih primerov ima iz sklada skupne porabe zagaranirana sindikalna organizacija. Pomoči dodeljuje na podlagi prošenj in priporočil komisija za socialne pomoči pri svetu sindikata.

3. Odpravnina

Odpravnina delavcu, ki ga upokojimo, znaša najmanj 2 in največ 3 poprečne mesečne neto OD v preteklem letu v SRS. Enak znesek gre tudi svojem za posledicami delovne nezgode umrlega delavca.

Odpravnina je za zaposlene v železarni Ravne novost, ki jo bomo morali uveljaviti, vendar se bomo morali pogovoriti, na kakšen način jo bomo lahko najmanj bolje vključili kot obliko nagrade za minulo delo.

4. Nagrade ob delovnih jubilejih v isti OZD

Lista določa višine nagrad ob delovnih jubilejih na podlagi **poprečnega neto OD SRS**, izplačanega v preteklem letu, in sicer: za 10 let v višini 1 OD, za 20 let v višini 1,5 OD, za 30 let v višini 2 OD za 40 (ženske 35) let v višini odpravnine (ne oboje).

V železarni Ravne smo imeli do sedaj vpeljane nagrade, ki so se nanašale na povprečni neto OD, dosežen v preteklem letu v našem podjetju: za 10 let v višini 0,5 OD, za 20 let v višini 1 OD, za 30 v višini 2 OD za 40 (35 let) v višini 3 OD.

Večina določil sindikalne liste je že bila zajeta v naših, še sedaj veljavnih normativnih aktih. Boleča je sprememba dodatka za delo na dan republiškega ali državnega praznika od 75 odst. na 50 odst. Sprožiti bomo morali postopek za spremembo tega določila. Naša prizadevanja

pred sprejemom liste niso bila upoštevana. Povedati pa je treba, da je bilo precej pripomb, ki so bile posredovane prek odbora za oblikovanje samoupravnih sporazumov o delitvi OD za črno in barvasto metalurgijo (glede na osnutek liste, ki je izšel 22. decembra lani) le upoštevanih.

Ker pa pri vsem tem gre le za zblizevanja, če ne že za poenotenje vseh naštetih oblik prejemkov in izdatkov v tako široki strukturi dejavnosti, je treba vsem, ki so na kakršen koli način sodelovali pri sprejemanju sindikalne liste, dati priznanje. Samoupravno dogovarjanje nas zavezuje spoštovati njena določila, čeravno so verjetno odpravnine premalo definirane, defirencirane in jih bomo za začetek datumsko zelo težko odmerjali.

Lojze Janežič

ZA DOBRO VOLJO

Prleška

Prleka se vračata z zabave pa se začneta pogovarjati:

»Ti, Hanzek, si že kdaj videl vraga?«

»Ne še.«

»Potem pa poglej v toto mojo denarnico.«

»Saj ni nič notri.«

»Vidiš, to je vrag!«

Vojaška

— Kaj morate storiti, preden začnete čistiti puško?

— Pogledam puškino številko.

— Zakaj?

— Da ne bi očistil tuje puške.

Kratko

— Boste dali vašo spoštovano gospo soprogo pokopati ali upepeliti?

— Sežgati!

Politika

— Si jih z rafalom postreljal?

— Ne, rekel sem jim, da jim bom prebral referat, pa so vsi zbežali.

Iz naše livarne

Ustanovna konferenca mladih delavcev

Kakor vse druge družbenopolitične organizacije, tako se je morala reorganizirati tudi zveza mladine. Po končanih pripravah smo v našem podjetju ustanovili konferenco mladih delavcev, ki je bila 20. marca 1974 v Domu železarjev na Ravnah. Na konferenci so bile soglasno sprejete vse kandidatne liste za novo predsedstvo TK ZMS kakor tudi statut in poslovnik mladih delavcev, ki velja do kongresa mladih delavcev. (Statut in poslovnik sta objavljena v prejšnji številki Informativnega fužinarja).

V preteklem mandatnem obdobju je mladina železarne realizirala akcije, ki so izhajale iz programa TK ZMS. Seveda so se pojavljale napake, kakor pri vsakem drugem delu. Niz slabosti je bilo, ki so vplivale na to, da dobro zasnovane akcije niso zmeraj uspele tako, kot smo vsi želeli.

Forumsko delo je bilo prisotno tudi v TK ZMS, res da v neznatni meri, bilo pa je. Obravnavati ga moramo kot negativen pojav in poiskati vzroke, ki tako delo pogojujejo.

Zanemarjen je bil tudi delegatski odnos. Prizadevanja pri odpravljanju teh nepravilnosti niso ostala brez uspeha, vendar je naloga slehernega aktivnega mladega delavca, da pridobiva nove člane za organizacijo ZMS, jih angažira pri njihovem delu in jim pomaga, kolikor je v njegovi moči.

Zavedati se moramo, da je akcija evidentiranja in kandidiranja zelo važna, ker bomo tako prišli do zadostnega števila prepotrebnih kadrov v organizaciji ZMS.

Ko govorimo o programu delavske mladine v našem podjetju, vemo, da je usmerjena tja, kamor so usmerjeni napor celotne družbe. Začeti moramo takoj s tem, da zabava ne more in ne sme biti jedro aktivnosti mladih delavcev. Program torej predvideva vključevanje mladih v bitko za nove samoupravne odnose, za uresničevanje nove ustave, vključevanje v ZK, SLO, spoznavanje s proizvodnim procesom, sistemom delitve dohodka in štipendiranja. Vsi mladi delavci tudi še niso seznanjeni z bistvom dveh novih ustav, zato se morajo v tej smeri še nadalje izobraževati.

Za sprejemanje v ZK je organiziranih premalo seminarjev, kjer bi se mladi seznanili s problematiko v ZK, s statutom in programom ter likom komunista.

Obljuba, da bo TK ZMS dobila prostor na novi upravi, je zaenkrat pač samo obljuba, zato se je treba boriti za njeno izpolnitev.

Predsednik iz TRO je povedal, da so pri njih šele zaorali ledino. Kljub temu so prepričani, da bodo naloge, ki si jih nalagajo, lahko realizirali.

Tov. Polancu in tov. Vušniku se zahvaljujemo za vzpodbudne besede. Vemo, da bo delo veliko lažje, če bomo povezani s sindikatom in ZK in pomoč sta nam predstavnikoma teh dveh organizacij obljubila.

Na ustanovni konferenci mladih delavcev je bila udeležba zelo skromna. Ni bilo

niti vseh 54 članov konference, kaj šele večjega števila od tisoč mladincev, kolikor jih je v železarni zaposlenih. Zares ključna podoba in ne moremo reči, da je vzrok temu slaba obveščanost.

Žalostno je, da moramo še zmeraj opozarjati na skrajno neresnost mladih, saj je

znano, da jih nikdar ne manjka na mladinskih plesih in izletih. Kadar pa se pogovarjamo o resnih stvareh, so sejne sobe skorajda prazne. Na mladih sloni bodočnost, to obrabljeno frazo poznajo že otroci v vrtcih, toda kje je naša mladinska zavest, kakšen je naš odnos do dela mladinske organizacije? Bilo bi prav, da si vsaj malo izprašamo vest.

Z. S.

Kako smo uporabili sredstva sklada skupne porabe

Aprila bomo v železarni razpravljali o predlogu sredstev, ki smo jih po zaključnem računu za lansko leto namenili za sklad skupne porabe. Ob tem bo verjetno prav, da ugotovimo, kako so bila porabljena sredstva tega sklada, za katerega razdelitev smo se lani prav tako odločili po javni razpravi.

Pri sredstvih, predvsem pa pri obravnavi o njihovi porabi, moramo ločiti sklad skupne porabe na obveznosti, ki jih moramo kriti iz teh sredstev, od sredstev, za katera smo se dogovorili, za katere namene in potrebe jih bomo uporabili. Lani smo razpolagali s sredstvi sklada skupne porabe v znesku 29.363.893 din. Za plačilo obveznosti, ki so izvirale še iz leta 1972, smo potrebovali 1.504.568 din. Za potrebe družbene gradnje stanovanj je bilo izdvojenih in vročenih pri banki 9.850.000 din, za dolgoročne kredite individualne gradnje stanovanj pa je bilo izločenih 3.000.000 din. Za plačilo obveznih prispevkov in pokritje obveznosti v lanskem letu smo porabili 7.383.325 din. Med obveznostmi, ki so morale biti pokrite, so republiški prispevek od neinvesticijskih izdatkov, regres za letni dopust, izdatek za topli obrok, praktična darila za jubilate dela, sredstva za potrebe narodne obrambe, plačilo anuitet od stanovanjskih kreditov, končni obračun plačila bloka B na Javorniku in podobno. Iz preostalih sredstev pa smo na podlagi predloga, ki je bil izoblikovan v javni razpravi in potrjen na zasedanju delavskega sveta 25. aprila lani, med drugim prispevali:

- za ureditev tehnične dokumentacije
- prometno vozlišče in odpiranje novih stanovanjskih sosesk 200.000 din,
- stroški za vzdrževanje DTK 250.000 din,
- za gradnjo nove telovadnice pri OŠ Ravne 2.400.000 din,
- za gasilski dom v Dravogradu in ureditev ceste Dravograd—Libeliče 300.000 din,
- za brezplačno letovanje članov del. skupnosti 67.500 din,
- za gradnjo treh počitniških hiš v Valovinah 300.000 din,
- za društvo upokojencev Ravne za dograditev doma 10.000 din,
- za projekte za preureditev počitniškega doma 200.000 din,
- za plačilo žičnice Ošven 450.000 din,
- za toplovodno ogrevanje 2.250.000 din
- za podpore in stroške zdravljenja prek sindikata železarne 100.000 din,

— PD za ureditev koč na Naravskih ledinah 100.000 din,

— občinski zvezi za telesno kulturo za potrebe vrhunskega športa 100.000 din,

— ŠD Fužinar za potrebe vrhunskega športa 100.000 din

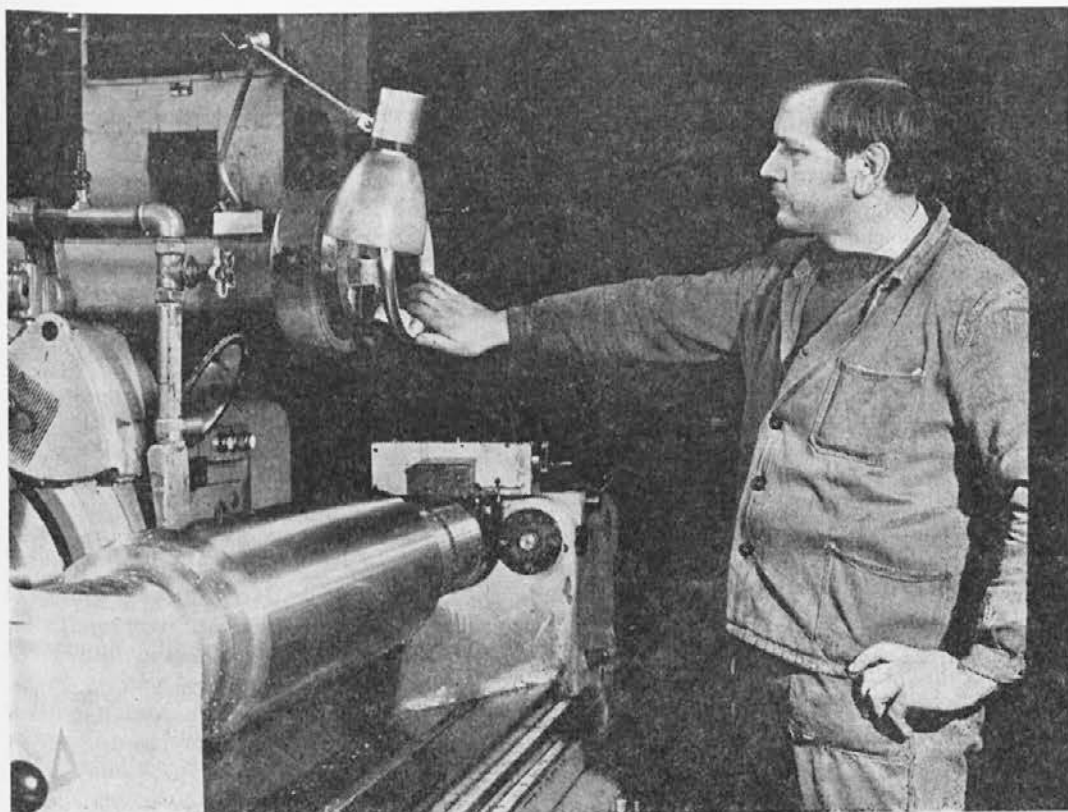
— v občinski sklad za potrebe kulturne in športne dejavnosti 540.000 din.

Iz teh sredstev so bile odobrene dotacije aktivu ZB železarne v višini 30.000 din, aktivu ZMS železarne 25.000 din in vzgojno varstvenemu zavodu Ravne 5000 din, plačana premija za kolektivno nezgodno zavarovanje, nabavljen del opreme za potrebe počitniškega doma in zagotovljena sredstva za kritje potreb kulturne dejavnosti članov delovne skupnosti ter drugih izdatkov, ki nastanejo med letom in vseh vnaprej vedno ni možno predvideti.

Predlog z namensko razdelitvijo sklada skupne porabe je bil z vsemi postavkami in zneski posredovan članom delavskega sveta 20. aprila 1973, delavski svet pa ga je v nespremenjeni obliki, kot že povedano, potrdil 25. aprila 1973.

Kar zadeva plačilo obveznosti iz leta 1972, obveznosti v lanskem letu, plačilo republiškega prispevka za neinvesticijske izdatke v letih 1972 in 1973 ter vročitev sredstev za potrebe družbene gradnje in kreditiranje individualne gradnje stanovanj, so bila sredstva v višini, kot so bila navedena v predlogu, tudi izkoriščena. Tudi sredstva iz postavk: gradnja gasilskega doma v Dravogradu in ureditev ceste Dravograd—Libeliče, prispevek za kulturno in športno dejavnost, dotacija občinski zvezi za vrhunski šport, dotacija ŠD Fužinar za vrhunski šport, dotacija aktivu ZMS in ZB železarne, dotacija društvu upokojencev, dotacija vzgojno varstvenemu zavodu Ravne in dotacija planinskemu društvu za ureditev koč na Naravskih ledinah, so bila vsem naštetim organizacijam in društvom nakazana v zneskih, ki so bili odobreni.

Posebne nadzora o uporabi teh sredstev v železarni nismo vršili, ker računamo, da odborniki in funkcionarji društva ter organizacij upravljajo z vsemi sredstvi, ki jih imajo ali dobijo na razpolago kot dobri gospodarji, posebno še, ker je večina teh zaposlenih v naši železarni. Posebno poročilo o uporabi odobrenih dotacij nam je posredovalo planinsko društvo. V poročilu navajajo, da so odobrena sredstva porabili za gradnjo podaljška drvarnice, kjer je dograjen prizidek in urejeni sanitarni prostori, da so nad kletnimi pro-

Pri brušenju

stori izvršili nadzidavo z ostrejšem in zgradili štiri manjše sobe, namenjene za prenočišče, uredili in razširili pa so tudi cesto od odcepa Ravne—Križan do koč. Obseg opravljenih del je toliko obširen, da so poleg sredstev, ki so jih dobili iz železarne, morali uporabiti tudi del drugih svojih sredstev.

Za postavko prispevek za kulturno in športno dejavnost je treba povedati, da je bil lani pri občinski skupščini Ravne na Koroškem ustanovljen poseben sklad, v katerega so morale vse delovne organizacije po dogovoru, ki je bil sprejet, vplačati del sredstev. Sredstva, s katerimi je razpolagal poseben odbor, so bila za potrebe dejavnosti razdeljena med športna, kulturna in druga društva in organizacije na področju naše občine.

Uporaba sredstev po drugih postavkah, ki so v tovarni večkrat predmet razprave, pa je po knjigovodski evidenci bila takale:

- za nabavo tehnične dokumentacije
- prometno vozlišče, odpiranje novih stanovanjskih sosesk je bilo od 200.000 din, kolikor smo namenili, porabljenih le 87.347,45 din;
- znesek, namenjen za vzdrževanje DTK, je bil porabljen v višini, ki je bila predvidena in odobrena;
- za novo telovadnico pri osnovni šoli na Ravnah smo lani namenili 2.400.000 dinarjev, za načrte in drugo tehnično dokumentacijo pa doslej porabili le 171.200 din;
- za brezplačno letovanje članov delovne skupnosti v našem počitniškem domu smo od predvidenega zneska porabili 52.740 din;
- za gradnjo treh počitniških hiš v Valovinah je bilo izvajalcu del doslej nakazano 150.000 din, razlika 150.000 din pa je na žiro računu občinskega odbora ZB Ravne. Počitniške hiše lani, kot je bilo pred-

videno, niso bile zgrajene. Zadržek je nastal pri nabavi gradbenega dovoljenja, delno pa v dejstvu, da so bila sredstva v

Milan Marolt

Proizvodnja slovenskih železarn februarja 1974

Najprej je treba poravnati še dolg za mesec januar. Dolžni smo namreč proizvodne rezultate predelovalcev in skupaj blagovno proizvodnjo Slovenskih železarn.

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah)

Delovna organizacija	Linearni načrt 74	Mesečna izvršitev	Indeks	Izvršitev v 1. 73	Indeks 74/73
Plamen	750	684	91	756	90
Tovil	130	111	85	106	105
Veriga	1.100	1.089	99	956	114
Žična	1.135	1.007	88	724	139
Skupaj	3.115	2.891	93	2.542	114

Blagovna proizvodnja — Slovenske železarne

Železarne	55.828	51.348	92	54.992	93
Predelovalci	3.115	2.891	93	2.542	114
Skupaj	58.943	54.239	92	57.534	94

V bodoče bomo imeli pregled nad vsemi zanimivimi podatki in postopno se bomo seznanjali tudi s problematiko proizvodnje ter poslovanja kot tudi z novitetami in napredkom.

Čeprav je mesec februar za tri dni krajši od januarja, je bila proizvodnja surovega železa celo za 161 ton višja. Jeseniška plavža sta imela za 485 ton večjo proizvodnjo od januarske, štorski elektro plavži pa za 304 tone manjšo.

železarni za te namene na razpolago bolj pozno. Ker se je medtem že pričela sezona, gradnja ni bila več možna. Z gradnjo se je pričelo po končani sezoni. Vse tri hiše so zdaj v gradnji in bodo do pričetka letošnje sezone v celoti zgrajene in na razpolago;

— za načrte za adaptacijo in razširitev našega počitniškega doma v Portorožu, za kar smo namenili 200.000 din, smo do sedaj porabili 100.000 din;

— za žičnico na Ošvenu smo predvideli 450.000 din, stroški nabave žičnice oziroma opreme pa so znašali 447.507,40 din. Žičnica je bila v zadnji polovici lanskega leta zgrajena, žal pa zaradi pomanjkanja snega ni mogla služiti svojemu namenu;

— za toplovodno ogrevanje Raven — načrte in začetna dela — smo namenili 2.250.000 din, porabili pa 2.200.000 din.

Sredstva, ki iz posameznih postavk niso bila v celoti izkoriščena, bodo prenesena na letošnja razpoložljiva sredstva sklada skupne porabe oziroma prikazana kot naše obveznosti iz preteklega leta. Bo pa celoten prikaz uporabe sredstev sklada skupne porabe v lanskem letu posredovan skupno s predlogom razdelitve sredstev sklada skupne porabe za letošnje leto. Predlog bo predmet razprave na sestankih delovnih skupin, kjer bodo zaposleni po potrebi lahko dobili še obširnejša pojasnila.

-et

Proizvodnja surovega železa (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. izvršitev 73	Kumulativ. izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	12.667	11.985	95	20.455	23.487	115
Štore	3.583	3.766	105	6.625	7.836	118
Skupaj	16.250	15.731	97	27.080	31.323	116

Proti lanskeoletni skupni povprečni mesečni proizvodnji smo februarja zaostali samo za 69 ton, kar je glede na kratek mesec dober dosežek.

Proizvodnja jekla je bila nižja kot prejšnji mesec na Jesenicah in v Štorah, na Ravnah pa celo izdatno višja. Skupna mesečna proizvodnja jekla v februarju je pa višja od lanskeoletnega mesečnega povprečja za 2.860 ton, kar je glede na majhno število dni gotovo dober dosežek.

Proizvodnja jekla (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna proizvodnja	%	Kumulativ. izvršitev 73	Kumulativ. izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	41.250	38.191	93	77.804	80.731	104
Ravne	16.250	18.164	112	31.118	35.392	114
Štore	7.084	4.505	64	6.625	9.606	145
Skupno	64.584	60.860	94	115.547	125.729	109

Železarna Jesenice ni izvršila načrta proizvodnje niti v SM jeklu niti pri elektro jeklu. V Železarni Ravne so izdelali za 12% jekla nad proizvodnim načrtom. V Železarni Štore so izdelali manj SM jekla kot pretekli mesec, elektro jekla pa več.

Blagovna proizvodnja je bila v vseh treh železarnah boljša kot januarja in je praktično enaka, kot je znašala lanskoletno mesečno povprečje, ki je bilo 53.500 ton.

Blagovna proizvodnja (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. izvršitev 73	Kumulativ. izvršitev 74	Indeks 74/73
Jesenice	31.235	29.941	96	63.166	59.407	94
Ravne	11.178	11.620	104	20.990	22.434	107
Štore	13.412	11.921	89	25.765	22.993	89
Skupno	55.825	53.482	96	109.931	104.834	95

Kot vidite, letos še vedno zaostajamo za lanskoletno blagovno proizvodnjo prvih dveh mesecev. Pretežni del zaostanka je nastal zato, ker so v Štorah pri specialnem surovem železu za 2.571 ton pod načrtovano prodajo, kar bodo pa v proizvodni kampanji hitro ujele. Tudi pri drugih proizvodnih zaostajajo.

Po linernem načrtu bi morala znašati blagovna proizvodnja v Štorah 26.824 ton in zaostajajo za 4.831 ton. Zaostanka ne bo težko ujeti pri valjanem jeklu, ker imajo tam dovolj kapacitet, če bodo imeli dovolj vložka. V Železarni Ravne so januarski zaostanek že pokrili in izvršujejo načrt. V Železarni Jesenice je zaostanek pretežno pri pločevini in valjani žici.

V tem mesecu so odposlali iz železarn okoli 54.640 ton robe, kar je 2.340 ton nad lanskoletnim mesečnim povprečjem.

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah)

Delovna organizacija	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. izvršitev 73	Kumulativ. izvršitev 74	Indeks 74/73
Veriga	1.100	1.066	97	2.061	2.155	105
Plamen	750	744	99	1.333	1.429	107
Tovil	130	106	82	105	217	207
Žična	1.135	871	77	1.684	1.878	112
Skupno	3.115	2.787	89	5.183	5.679	110

Blagovna proizvodnja — Slovenske Železarne

Železarne	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. izvršitev 73	Kumulativ. izvršitev 74	Indeks 74/73
Železarne	55.825	53.482	96	109.931	104.834	95
Predel.	3.115	2.787	89	5.183	5.679	110
Skupaj	58.930	56.269	95	115.114	109.513	96

Izvršitev je boljša v mesecu januarju, vendar še vedno skupno ne dosegamo lanskoletnih uspehov, ker zaostajamo v železarnah.

V izvozu so količinsko in vrednostno zelo ugodni dosežki tako za februar kot tudi zbirno za pretekla meseca. Za načrtom zaostajajo trenutno na Jesenicah, Tovil in Žična, zelo dobri rezultati pri drugih delovnih organizacijah pa pokrivajo te zaostanke.

Pri eksterni realizaciji je bil mesec februar pri vseh delovnih organizacijah dosti uspešen, tako da so na Jesenicah, v Plamenu — Kropa ter v Verigi — Lesce že ujele in presegle zbirni načrt in je zaradi tega tudi skupni rezultat pozitiven.

Pri medsebojnem oskrbovanju je treba omeniti izostanek dobav Železarne Ravne, druge menjave so potekale v normalnih okvirih.

Zbirna ugotovitev za delo v februarju je, kljub temu da je to najkrajši mesec v letu, da so v primerjavi z januarjem delovni re-

zultati precej boljši. V primerjavi z lanskoletnima prvima mesecema, so pa letošnji dosežki nižji v železarnah, pri predelovalcih pa boljši.

PROBLEMATIKA PROIZVODNJE PO DELOVNIH ORGANIZACIJAH

Železarna Jesenice je zaostala v februarju največ v valjarnah, topilnice in hladne predelave so imele pa dobre dosežke. Predvsem so se izkazali žičarji, ki so dosegli doslej najvišjo proizvodnjo.

TOZD — talilnice — plavži so delali dobro. Aglomeracija je pokrivala potrebo vložka. Skupna poraba koksa je za 11 kg/t nižja od načrtovane, kar je vsekakor pohvalno. V SM jeklarni niso imeli dovolj surovega železa, ker visoke peči kljub dobremu delu niso mogle kriti vseh potreb. Zaradi težav pri nakupu surovega železa iz Smedereva, za kar je vzrok po vsej verjetnosti cena, so morali vložek ogljičiti, kar vnaša nekaj motenj v proizvodnjo. Zaradi popravila na 120 t žerjavu so morali omejiti težo vložka na peči 07. Februarjska proizvodnja v SM jeklarni ob slabem stanju ene od SM peči, katero so samo z dnevnim torkretiranjem še obdržali v delu, da slutiti, da v prihodnjih mesecih ob normalnih pogojih lahko pričakujemo ugodne rezultate.

V elektro jeklarni tudi februar ni minil brez redukcije električne energije. Redukcija je bila pretežno zaradi predelave 110 KV stikališča v hidroelektrarni Moste in so zastoji na obeh elektro pečeh znašali 60 ur.

TOZD valjarne so imele razen v profilni valjarni slabše rezultate. V valjarni Bela so imeli težave zaradi okvar na potisni peči, katero so morali predčasno ustaviti. Večjo okvaro so imeli tudi na nastavni napravi.

V žični valjarni so imeli na ogrevni peči zastoj okoli 90 ur, kar znaša 13% obratovalnega časa.

V valjarni debele pločevine je manjkalo vložek, poleg tega so pa imeli tudi visoke mehanske zastoje.

Iz naših TOZD

III. ZASEDANJE DS TOZD MEHANSKE OBDELAVE

Niti mesec dni ni potekel od zadnjega zasedanja, pa se je delavski svet TOZD mehanske obdelave v četrtek, 14. marca, že tretjič sestel. Ta relativna naglica je bila pogojena s tem, da smo morali zaradi bližajočih se volitev čimprej imenovati volilno komisijo ter komisijo za sestavo volilnih imenikov in verificirati začasni statutarni sklep, ki so ga nekaj dni prej sprejeli zbori delovnih ljudi. Na dnevnem redu pa je bila še ena verifikacija. Pred dobrim mesecem smo namreč vsi zaposleni podpisali izjave, s katerimi smo na kar najbolj demokratičen način dali veljavo samoupravnemu sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD mehanske obdelave. Ker podpisa nihče ni odklonil, to pomeni, da je ta samoupravni sporazum res odraz samoupravnih, socialističnih odnosov med člani naše delovne skupnosti. Seveda to ne pomeni, da bo tak tudi za zmeraj ostal. Ko ga bodo naši samoupravni odnosi prerasli, ga bomo spremenili ali pa naredili novega, tako da ne bo postal ovira razvoja naših medsebojnih odnosov.

Med vsemi točkami dnevnega reda smo posvetili največ pozornosti obravnavi programa dela in proračuna OSS Slovenskih železarn. Naša stališča do delovnega programa in proračuna SOO SŽ so jasna: združili smo se, potrebujemo jih — kot

Zaradi težav v valjarnah manjka vložek za predelovalne obrate, kjer imajo zato slabše proizvodne rezultate, kot bi jih imeli sicer.

TOZD — predelava. V obratih hladne predelave so na splošno delali dosti dobro, ker so si lahko pomagali z nabavljenim vložkom. Zaradi pomanjkanja vložka pa mesečnega programa niso izvršili pri proizvodnji hladno oblikovanih profilov.

Pri proizvodnji elektrod so težave z nabavo surovin, delo pa ovira tudi montaža novih naprav.

ŽELEZARNA ŠTORE

TOZD — I. Zaradi slabše kvalitete vsipa za elektro-plavž niso dosegli mesečnega načrta proizvodnje surovega železa. V SM-jeklarni so imeli slabe pogoje dela zaradi hladnega vložka in peč je bila v popravilu od 11. do 26. februarja.

V elektro-jeklarni so od 3.620 ton proizvedenega jekla odlili v kokile samo še 331 ton, vso drugo količino pa na napravi za kontinuirano vlivanje. Proizvodnja bi bila lahko še večja, če jim ne bi zaradi popravila kisikarne manjkalo kisika in če ne bi imeli okvare na škarjah ene od žil konti naprave. Pritožujejo se tudi nad slabo kvaliteto ognjevzdržnega materiala.

Valjarni sta obratovali dobro. Zaradi pomanjkanja kisika niso mogli v novi valjarni rezati gredic za predvideni program valjanja, zato so ga morali menjati. V valjarnah jim manjka ključavničarjev za kaliberski oddelek. Zaradi hitre obrabe valjev morajo pogosto menjati ogrodja in jim manjka tudi menjalnih stojal.

TOZD — II. V valjarni II naprave niso dobro vzdrževane, ker ni rezervnih delov. Na to je vezan prekomerni izmeček in zaostanek za načrtovano proizvodnjo. V obdelovalnicah so operativni plan izvršili, za linearnim načrtom pa zaostajajo. V vseh obratih: jeklarni, valjarni, kaliberskem oddelku in livarnah ter obdelovalnicah občutijo pomanjkanje delovne sile, kar ima tudi vpliv na nižjo proizvodnjo.

oni nas, sprejemamo njihov program dela in bomo tudi prispevali sredstva, ki so potrebna za njihovo realizacijo. Zahtevamo pa:

— da nas informirajo o izvrševanju sprejetega programa (pa ne samo enkrat ali dvakrat v letu),

— da njihovi osebni dohodki ne rastejo hitreje kot naši,

— da racionalno uporabljajo sredstva, ki jih jim dajemo.

Do tod je stvar v redu. Nismo pa zadovoljni z načinom, kako je bil program in proračun poslan v obravnavo. Vsi člani delavskega sveta so enotni v tem, da če se že zahtevajo njihova mnenja in predlogi, naj bi se jim vsaj nekaj dni prej dostavil ves material, t. j. celotni predlog proračuna in program dela. Tako pa pridejo v železarno le nekaj dni pred sejo 3 do 4 kopije, material pa se potem obrazloži oziroma prečita na seji. Po hitrem postopku se oblikuje neko kolikor toliko enotno stališče, ki ga potem spet po hitrem postopku spravimo nazaj v Ljubljano. Menimo, da naglica v takem in podobnih primerih ni dobra in se v bodoče naj ne bi več prakticirala. Sicer pa želimo OSS SŽ čimveč uspeha pri uresničevanju sprejetega programa dela v skupno dobro!

DS TOZD II je obravnaval še vrsto vprašanj in sprejel med drugim tudi naslednje sklepe in stališča:

— dal je soglasje k predloženim spremembam in dopolnitvam pogodbe o osno-

vanju Mašino-Uniona, poslovnega združenja proizvajalcev orodnih strojev Jugoslavije,

— pooblastil je direktorja TOZD mehanske obdelave, dipl. inž. Jožeta Geršaka, da podpiše navedene spremembe in dopolnitve oziroma prečiščeni tekst pogodbe,

— dal je soglasje k pristopu naše TOZD k poslovnemu združenju Alat.

Delavski svet je obravnaval tudi problematiko, ki se ne tiče samo naše enote, temveč celega podjetja. Eden takšnih problemov so privatni telefonski pogovori, o katerih se je že dosti razpravljalo. Menimo, da ga je treba končno enkrat za vselej rešiti. Naš predlog, ki smo ga posredovali kadrovsko splošnemu sektorju, se glasi, da naj se v železarni postavi javna telefonska govorilnica.

Druga stvar, ki naj bo prav tako predmet dogovarjanja v celotnem podjetju, je vprašanje plačane oz. neplačane prisotnosti na sejah delavskega sveta, komisij in drugih samoupravnih organov, sestankov delovnih skupin med delovnim časom itd. Ti problemi se z razvijajočo se samoupravo kopičijo in DS TOZD II meni, da je treba v najkrajšem času zavzeti do njih konkretna stališča oz. sprejeti za vse obvezne enotne sklepe.

Naposled pa so tu še žigosane kartice. Delavski svet je že poslal zahtevo kadrovsko splošnemu sektorju, da ugotovi, ali so kartice upravičile svoj namen. Vse kaže, da ga niso, vsaj zaenkrat ne. Zadnji čas je, da prenehamo igrati farso in se pošteno dogovorimo: je bilo kaj koristi od njih, ali samo izguba? Realno je treba oceniti, če je sploh možno, da bi kdaj žigosanje in vse, kar mu sledi, teklo tako, kot je bilo zamišljeno. Skratka, čimprej sprejmimo dokončno odločitev:

ure — da ali ure — ne!

Janko Dežman

POJASNILO KSS

Evidentiranje o prisotnosti na delu z žigosno uro ni neobičajno. V tehničnem jeziku bo žigosanje lahko vsekakor izboljšalo tehnični postopek. V železarni smo se zanj odločili leta 1968. O tem je tedaj DS sprejel dva predpisa:

- za evidentiranje prisotnosti na delu,
- za vodenje evidence in za obračun OD.

Žigosna kartica je večnamenska, in sicer: poleg evidence o prisotnosti na delu evidentiramo še delo v podaljšanem delovnem času, kakršnokoli odsotnost z dela, je dovolilnica za izhod med delom, zato jo v tem primeru pustimo pri vratarju, in ko se vrnemo na delo, jo zopet vzamemo. Tako je opredeljen namen evidentiranja. In praksa? Zelo različno, bi lahko rekli. Več reda je tam, kjer so zavestno dojeli namen žigosanja in ga pošteno izvajali, manj reda ali nereda je pri ostalih. Torej! DS mora sam ugotoviti stanje v TOZD in ukrepati. Namen žigosanja kartic zato ta trenutek ni vprašljiv.

Vodstvo KSS in sektor za gospodarjenje bosta v mesecu aprilu t. l. ponovno proučila predpise in nastale razmere ter predlagala ukrepe. Vse drugo je odvisno od nas samih. Vsi smo v tej zvezi s samo-

upravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih prevzeli polno obveznost in odgovornost, zato si bodo pač morali samo odgovoriti — ure da ali ne.

Z ZASEDANJA DS TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

V marcu je bilo I/3-3 zasedanje DS TOZD metalurške proizvodnje. Kot običajno je bila prva točka dnevnega reda pregled izvajanja sklepov zadnjega zasedanja. Predsednik DS je pojasnil, da je večina sklepov realiziranih, nekaj pa jih je v teku realizacije. Soglasno so bili sprejeti sklepi zadnjega zasedanja DS.

Na predlog koordinacijskega odbora in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij je DS imenoval volilno komisijo ter komisijo za sestavo volilnih imenikov.

Sestav volilne komisije

Kugovnik Ivan, predsednik, Plohl Andrej, namestnik predsednika, Škalič Majda, član, Dokl Avgusta, namestnik člana, Kordež Jože, član, Hovnik Rudi, namestnik člana.

Volilna komisija je na podlagi zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščino družbenopolitičnih skupnosti izvedla volitve delegacije TOZD metalurške proizvodnje.

Ker je za zakonito izvedbo volitev potreben volilni imenik, je DS imenoval komisijo za sestavo volilnega imenika.

Sestav komisije

Matitz Jože, predsednik, Ošlak Sonja, član, Gams Marta, član.

Nato je DS verificiral na zborih sprejet statutarni sklep. Kot dopolnilo statuta TOZD metalurške proizvodnje ga je bilo treba sprejeti, ker smo statut sprejeli, preden je bilo jasno določeno, kako se bodo izvedle volitve delegacij in delegiranje delegatov v skupščino družbenopolitičnih skupnosti.

DS ga je verificiral na osnovi podatkov iz zapisnikov zborov. Ugotovljeno je bilo, da je bilo na zborih, ki so bili od 7. do 9. 3. 1974, od skupnega števila zaposlenih 1726, prisotnih 1369 ali 79,3%. Za predlog statutarnega sklepa se je opredelilo 95,4% prisotnih.

DS je bila posredovana informacija o poteku in izvedbi sestave kandidacijske liste za kandidate, ki bodo sestavljali 43-člansko delegacijo TOZD metalurške proizvodnje v skupščini družbenopolitičnih skupnosti. Člani DS so bili tudi seznanjeni z javno razpravo na zborih, ki je bila o vprašanju financiranja interesnih skupnosti občine Ravne. Na zborih navzočih je 95,4% sodelavcev soglašalo s pred-

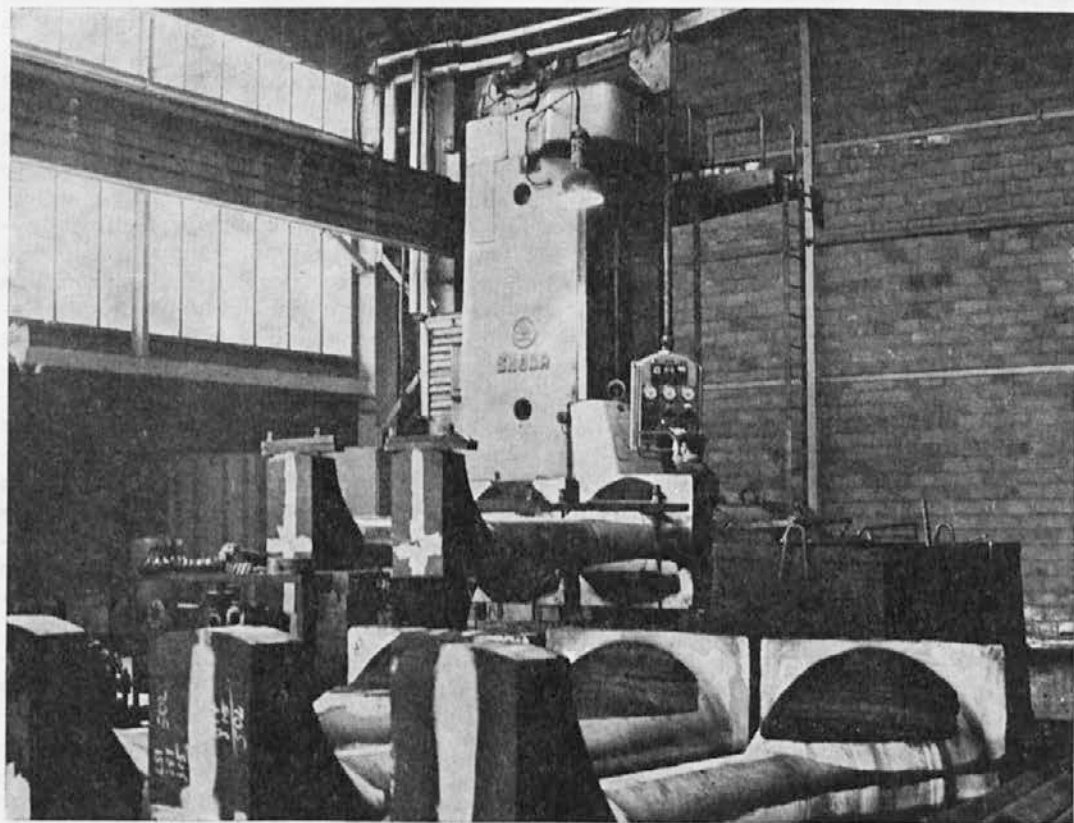
logom, da se v ta namen odvoja 30,4% sredstev od bruto osebnega dohodka. Za potrebe investicije v zdravstvu v višini 1% od dohodka TOZD je bilo izraženih nekaj kritičnih pripomb predvsem zaradi predlagane razdelitve trošenja teh sredstev.

Od 18. do 25. februarja je bilo v TOZD metalurške proizvodnje organizirano podpisovanje izjav samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD metalurške proizvodnje. Obrazec izjave, da soglašajo z vsebino samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu je podpisalo od 1726 zaposlenih 1632 ali 94,5%. Iz navedenih podatkov je bilo ugotovljeno, da je izpolnjeno zakonsko določilo, ki pravi, da se šteje, da je sporazum sklenjen, če se $\frac{2}{3}$ delavcev TOZD pisмено izjavi, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki so določene v sporazumu. Na podlagi omenjenih podatkov je DS verificiral veljavnost sporazuma. 5,5% zaposlenih ni podpisalo izjav zaradi bolezenske odsotnosti z dela.

Nadalje je DS soglašal s predlogom, da se na področju Slovenije in delno tudi Hrvaške ustanovi interesna skupnost proizvajalcev in uporabnikov kremenčevega peska. Pojasnjeno je bilo, da se na področju kvalitete in količine livarskih peskov že nekaj let pojavlja izredno kritična situacija glede kvalitete peskov. Da bi se zagotovila redna oskrba livarn s kvalitetnim livarskim peskom, se je pred časom pričela akcija za ustanovitev omenjene skupnosti. S samoupravnim dogovorom se bodo proizvajalci in uporabniki kremenčevega peska obvezali, da se to področje bolj organizirano in učinkovito ureja.

Na predlog delavcev ožjega delovnega področja je DS potrdil organizacijo in število delovnih skupin TOZD metalurške proizvodnje. Po tem sklepu deluje v jeklarni 13 delovnih skupin, v livarni 8, v valjarni 17, v kovačnici 6, v jeklovleku 3, v skupnih službah TOZD 15 delovnih skupin. Skupno imamo v TOZD 62 delovnih skupin.

Nadalje je DS soglašal s predlogom programa dela in predračuna za leto 1974 organizacije skupnih služb Slovenskih železarn. DS je podal soglasje na podlagi zelo izčrpnega in zahtevnega programa dela skupnih služb slovenskih železarn. V razpravi o programu dela je bilo poudarjeno, da je kljub skrbno pripravljenemu programu dela nujno potrebno, da se še dodatno izdelajo konkretni akcijski programi ter da nosilci posameznih akcij tekoče seznanjajo samoupravne organe TOZD o doseženih rezultatih.

Tudi velike stroje bo treba s časom zamenjati

K predlogu predračuna skupnih služb slovenskih železarn za leto 1974 ni bilo bistvenih pripomb, vendar je bilo izraženo mnenje, da bi moral biti predlog posredovan članom DS nekaj dni pred zasedanjem, da bi lahko s sodelavci razpravljali o predlogu in nato na DS prenesli soglasje vseh zaposlenih.

Komisija za VPD je seznanila DS o kritičnem stanju delovnih pogojev v žarilnici obrata kovačnice. V tem obratu se v zadnjem času pojavlja prevelika koncentracija strupenih plinov, ki izhajajo iz žarilnih peči in izvoznih ognjišč. Služba VPD je izvršila meritve ozračja. Meritve so pokazale, da koncentracija strupenih plinov presega dovoljeno mejo. Sprejet je bil sklep, da naj služba za razvoj pospeši priprave in izvedbo rekonstrukcije peči in obrata.

Franc Leskošek

INVESTICIJE V LETU 1974

Nenehni razvoj tehnologije in ohranjanje konkurenčnosti silita vsako tovarno v investicije tudi takrat, ko so njeni obrati dograjeni in proizvodni cikel okvirno zaključen. Poleg tega se stroji izrabljajo, proizvodni program pa se ravna po potrebah tržišča. Kakor je torej pri nas po eni strani res, da ne nameravamo širiti jeklarskih kapacitet, pa vendarle nenehno stremimo po čim bolj kvalitetnih jeklih in čim večji finalizaciji proizvodov. To pa seveda določa tudi naš plan investicij.

Pri investicijah je tako, da imamo ene začete še iz lanskega leta, druge pa načr-

tujemo. Predvsem je treba dokončati začete stvari, in sicer obrat industrijskih nožev, novo upravo, lužilnico, adjustažo valjarne in kemijski laboratorij. Nujno bi bilo treba povečati tudi oddelek za izdelavo stiskalnic, medtem ko zbiranje in urejanje dokumentacije za novi jeklovlek ter oddelek za segmente poteka naprej.

Ko to pišemo, plan za letošnje leto na tem področju še ni dokončno izdelan, zato so citirane številke le približne. Celotni plan za vse izdatke bo obsegal okoli 154 milijonov din, od tega pa bomo morali poravnati anuitete v višini 35,5 milijona, obveznosti iz leta 1973 znašajo okoli 80 milijonov, neposrednih nadomestil je za okoli 15 milijonov in zakonskih obveznosti za okrog 7 milijonov. Tako bi nam za letos ne ostalo več kot okoli 14 milijonov in bi bilo treba poiskati možnosti za najetje kreditov v višini okoli 35 milijonov. Tudi pri uvoženih opremi si pomagamo s krediti, ki pa so dragi in nam povečujejo proizvodne stroške.

Seveda se držimo pravila, da ne bomo začeli z novimi investicijami, dokler ni zagotovljenih sredstev za še nedokončane. Pri tem smatramo vse našete projekte po potrebnosti za enakovredne, vendar je možno, da bo diskusija o investicijskem programu prinesla tudi spremembe.

M. K.

Iz dela samoupravnih organov

Skupni odbor za gospodarjenje

Na seji, ki je bila meseca marca, so bili odboru posredovani v razpravo nekateri predlogi za spremembe in dopolnitve pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, predlog za razvrednotenje in odpis nekurantnih zalog materiala razreda 6, predlog za odpis negativne razlike, ki je nastala pri uvozu mazalk, ter predlogi za odobritev službenih potovanj v inozemstvo. Odbor pa je razpravljal tudi o odobritvi in plačilu dela prek polnega delovnega časa, možnosti izdelave in prodaje betonskega železa za potrebe individualnih graditeljev stanovanjskih hiš, zaposlenih v železarni, obravnaval pa tudi nekatere druge poslovne zadeve.

Pri predlogih za dopolnitev pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je bilo rečeno, da so vodstva TOZD ali posameznih sektorjev dostavila več predlogov in zahtev za spremembo delovnih mest, določenih v mikro organizaciji. Poudarjeno je bilo, da se železarna razvija, zato se pojavljajo ali so prisotne določene spremembe v organizaciji, ki jo je zaradi tega treba sproti urejevati in dopolnjevati. Posebej je bilo rečeno, da za vsako leto v železarni sprejemamo plan zaposlenih, s katerim tudi določamo število zaposlenih v posameznih obratih, sektorjih in službah. To pa tudi pomeni, da morebitnih novih delovnih mest, ki naj bi se odprla v okviru predlaganih dopolnitev in sprememb, ne bo možno letos oziroma takoj zasesti. S samoupravnim sporazumom o združevanju v podjetje Železarna Ravne imamo sicer določeno, da o spremembah organizacije in sistemizacije delovnih mest

odločajo delavski sveti TOZD oziroma OSS, da pa se vsi predlogi zaradi morebitne uskladitve ali izoblikovanja enotnih stališč tem organom posredujejo prek skupnega odbora za gospodarjenje.

Po razpravi predlaganih dopolnitev pravilnika ter obravnavi drugih predlogov in zadev je odbor sprejel naslednje **sklepe**:

Delavskemu svetu TOZD metalurške proizvodnje, TOZD mehanske obdelave in OSS je posredovati v razpravo s predlogom za potrditev predlagane dopolnitve in spremembe pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki jih je prek odbora posredoval sektor za gospodarjenje.

Odbor se v načelu strinja, da je individualnim graditeljem stanovanjskih hiš, zaposlenim v železarni, treba omogočiti za potrebe gradnje nabavo betonskega železa. Pred sprejetjem končne odločitve je treba pri občinskih upravnih organih rešiti vprašanje obračuna in plačila prometnega davka ter način maloprodaje, za kar železarna ni registrirana. Ko bodo razčiščena našeta odprta vprašanja, in če bo zadevo v železarni možno izvesti, bodo s tem v zvezi sprejeti potrebni organizacijski ukrepi od obveščanja zaposlenih do zbiranja prijav, ugotavljanja upravičenosti in podobno.

Odobri se odpis nekurantnih izdelkov — pnevmatičnega orodja — v teži 1076 kg in vrednosti 62.098,58 din. Od skupne vrednosti se izdelki v znesku 680,80 din razvrednotijo na vrednost starega železa, preostala razlika 61.237,78 din pa v breme izrednih stroškov. Za izdelke, ki so predmet odpisa, je bilo ugotovljeno, da so za-

radi rekonstrukcije posameznih kompletov ter delno zaradi slabe prodaje na zalogi že več let ter kot taki nekurantni in za nadaljnjo prodajo niso več sposobni.

Odobri se odpis razlike 1280 avstr. šilingov, ki je nastala pri uvozu mazalk, ki smo jih vključno s priborom naročili pri firmi Friedmann v Avstriji.

Za našega predstavnika v koordinacijskem odboru Ekonomskega centra, enote za regionalno ekonomiko na Ravnah, je bil določen direktor sektorja za gospodarjenje tovariš Janez Žnidar.

Za zaposlene v finančnem, materialnem in blagovnem knjigovodstvu TOZD TRO Prevalje je bilo odobreno plačilo 571 ur, ki so jih opravile delavke v podaljšanem delovnem času pri izvedbi inventure in izdelavi zaključnega računa za lansko leto. Delo je moralo biti opravljeno do zakonsko določenega roka. Zaradi njegovega obsega pa tega v rednem delovnem času niso mogle opraviti. Glede na sprejeto odločitev, da je v TOZD TRO Prevalje po stanju na dan 28. februarja 1974 treba opraviti ponovno inventuro in vrednotenje premoženja in ker je tudi to delo časovno odrejeno, je bilo delavcem, ki bodo sodelovali pri izvršitvi te naloge, odobreno plačilo največ 550 ur, ki jih bodo opravili v podaljšanem delovnem času.

Na podlagi sklepa, sprejetega na seji zbora delegatov 20. februarja 1974, da se v TOZD TRO Prevalje pristopi k izdelavi sanacijskega programa in da se pooblašča odbor za gospodarjenje, da imenuje komisijo, ki mora pripraviti program ukrepov saniranja, je odbor v komisijo imenoval: Janeza Žnidarja za predsednika ter Petra Orožna, inž. Jožeta Borštnerja, Marjana Ažmana in Darinko Kranjčevca za člane. Komisija mora s delom pričeti takoj, predlog sanacijskega programa pa predložiti odboru najpozneje 30. junija 1974.

Na predlog posameznih TOZD in sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in to: inž. Jožetu Geršaku in inž. Ivanu Zupanu 2-dnevno potovanje v Italijo, kjer bosta v zvezi s proizvodnjo pnevmatičnih strojev in orodij sodelovala na sestanku, ki ga organizira predstavnik firme Ingersol; inž. Antonu Letonji 3-dnevno službeno potovanje v Italijo z nalogo, da pri firmi Irsa Violla pregleda upravičenost reklamacije valjev in zadevo uredi; inž. Jožetu Geršaku, glavnemu direktorju Francu Faletu in generalnemu direktorju SŽ Gregorju Klančniku 7-dnevno službeno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer bodo sodelovali na konkretnih dogovorih in sklepanju pogodb o dobavi mehanskih stiskalnic v to državo; inž. Vladimirju Macurju, Jožetu Kotniku in Rudolfu Hovniku 10-dnevno službeno potovanje v ČSSR, kjer bodo v okviru znanstveno tehničnega sodelovanja na strokovni izpopolnitvi; Maksu Urnautu in inž. Stanetu Lenasiju 8-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer se bosta udeležila mednarodnega kongresa ličarstva; inž. Francu Rusu 3-dnevno službeno potovanje v Francijo, kjer si bo v organizaciji jugoslovanskega odbora za elektrotehniko ogledal razstavo in najnovejše dosežke na področju elektronskih elementov; Borisu Florjančiču 3-dnevno službeno potovanje v Vzhodno Nemčijo.

kjer bo sodeloval na razgovorih pri njihovi gospodarski zbornici v zvezi z našim izvozom v to državo in poslih medsebojne menjave.

Delavska kontrola

V zadnjem času sta bili oziroma sta še močno prisotni vprašanji nemškega strokovnjaka, ki je delal v železarni na osvajanju jekla compound, in rok ureditve odpraševalne naprave v topilnici. Zaradi različnih informacij in razprav, ki so bile prisotne v železarni, je odbor delavske kontrole smatral za potrebno, da se zadeve raziščejo in zaradi pravilne seznanitve zaposlenih z zadevami ugotovi dejansko stanje.

Iz podatkov in dokumentov, ki so bili v obeh primerih posredovani odboru delavske kontrole, je bilo ugotovljeno:

Z osvajanjem jekla compound smo v železarni pričeli že pred leti. Čeprav so bili na tem področju doseženi nekateri uspehi, je bilo pri materialu in naših končnih izdelkih, pri katerih uporabljamo jeklo compound, še vedno vse preveč izmečka. Z namenom, da bi problem osvajanja jekla compound v železarni pospešili, smo k sodelovanju povabili zahodnonemškega strokovnjaka. Z njim je bila sklenjena pogodba o delu, s katero so bile določene njegove naloge in obseg dela, dogovorjen tudi znesek za opravljeno delo. Po pogodbi smo mu v železarni za delo priznali 6 odstotkov vrednosti v lanskem letu knjigovodstveno ugotovljenega izmečka, kar preračunano znese 12.000 DM. Polovica dogovorjene vsote mu je bila že izplačana, polovico pa bo dobil plačano naknadno, potem ko bo pri nas posebej določena komisija pregledala ves material in dokumentacijo, ki jo je ta strokovnjak v zvezi z osvajanjem jekla compound izdelal in predložil. Komisija pismenega poročila sicer še ni izdelala, je pa naloga po njihovih izjavah zadovoljivo rešena, kar potrjujejo tudi odgovorni delavci obrata industrijskih nožev.

Osnovni problem tujega strokovnjaka po oceni odbora delavske kontrole ni bil toliko v izvajanju nalog pri osvajanju jekla compound, čeprav so tudi s te strani vsaj v začetku bile nekatere pripombe, kot pa problem njegovega stanovanja in računov v Domu železarjev. Na odboru je bilo ugotovljeno, da je bila z njim sklenjena pogodba o delu, da pa vprašanje plačila nudenja gostinskih uslug v Domu železarjev ni stvar železarne, ampak njega osebno. O tem, da mora sam plačati račune gostinskih uslug, je bilo vodstvo Doma železarjev od naše železarne posebej pismeno obveščeno.

Kar zadeva vprašanje dokončne postavitve odpraševalne naprave, je odbor ugotovil, da naprava do roka, ki je bil določen, še ni bila usposobljena. Od odgovornih strokovnih služb se je po sklepu odbora zahtevalo dodatno pismeno poročilo o vzrokih kasnitve. Ko bo poročilo na razpolago, se bo zaposlene o tem posebej seznanilo na v tovarni običajen način.

-et

ODLOČEN PROTEST ŽELEZARJEV

Dne 17. marca 1974 so v Domu železarjev na Ravnah zborovali borci NOV. Na svojem zboru so ostro obsodili najnovejše

zahteve italijanske vlade po delih ozemlja Jugoslavije. S svojega zborovanja so poslali ZIS telegram, v katerem sporočajo, da podpirajo vse ukrepe zvezne vlade, ki naj ukrene vse potrebno za zagotovitev miru v tem delu sveta.

21. marca 1974 pa so se zbrali ob koncu izmene malo pred drugo uro na prostoru ob glavnem vhodu ravenški železarji v velikem številu in soglasno obsodili najnovejše početje italijanske vlade. S svojega zborovanja so poslali zveznemu izvršnemu svetu v Beograd naslednji telegram:

»Ravenški železarji, zbrani 21. marca 1974 na zborovanju v železarni Ravne na Koroškem, pošiljamo s tega najsevernejšega dela Jugoslavije zahtevo, da zvezna vlada Jugoslavije najostreje zavrne vse zahteve italijanske vlade na nekatere dele teritorija SFRJ. Ravenški železarji dajejo vso podporo jugoslovanski vladi v njenih prizadevanjih za mir v tem delu sveta. Kakor smo si znali priboriti svobodo v drugi svetovni vojni, tako bomo znali v vsakem primeru tudi braniti vsako ped naše domovine. Tujega nočemo, svojega ne damo!«

F. B.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O STANOVANJSKIH RAZMERJIH

Samoupravno sporazumevanje o stanovanjskih razmerjih dobiva nove kvalitete:

1. Sredstva za stanovanjsko izgradnjo bodo delavci TOZD in OSS združevali po načelu vzajemnosti in solidarnosti. Višina potrebnih denarnih sredstev za stanovanjsko izgradnjo je planirana s srednjeročnim programom potreb za obdobje najmanj pet let vnaprej.

2. Upoštevanje socialnega položaja delavca pri odmeri kredita in obrestne mere za nakup družbenega stanovanja ali gradnjo lastne stanovanjske hiše, pri čemer je lastna udeležba obvezna.

3. Doslednejše upoštevanje velikosti družine pri odmeri velikosti stanovanja.

4. Doslednejše upoštevanje vseh dejavnikov, ki vplivajo na dodeljevanje kreditov ali stanovanj v družbeni lasti, kot npr.:

— delovna doba delavca v delovni organizaciji,

— socialne in stanovanjske razmere delavca in družine,

— pomen, vrednost dela, ki ga delavec opravlja,

— število članov skupnega gospodinjstva,

— udeležba v NOB,

— vojna, delovna invalidnost ali poklicna obolenja delavca,

— družbena, politična aktivnost delavca.

5. Urejanje stanovanjskih vprašanj družin mladih delavcev in samcev.

Vse naštetu in še več je prednost osnutka samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih delavcev. Osnutek že doživlja krstne obravnave med strokovnimi delavci in političnim aktivom.

S sodelovanjem vseh zaposlenih bo treba med javno razpravo resnično oblikovati poštena in za vse sprejemljiva določila sporazuma. Upam si trditi, da je stanovanjsko vprašanje delikatnejše celo od oblikovanja osebnih dohodkov, zato je sodelovanje nas vseh še toliko pomembnejše.

če

KONFERENCA SZDL RAVNE

11. marca je bila v Domu železarjev konferenca SZDL — krajevne skupnosti Ravne. Na njej so obravnavali predloge o delegatih za krajevno skupnost ter potrdili zaključni račun krajevne skupnosti za leto 1973.

Tov. Radivojevič je podal poročilo o delu koordinacijskega odbora, ki je bil formiran januarja. Ta odbor je pripravil predlog za delegate krajevne skupnosti. Pri izboru kandidatov je zajel 392 oseb. Pri tem so izhajali iz števila prebivalcev posameznih območij. Sklenili so, da se da na kandidatno listo le 42 kandidatov, ki jih bomo na volitvah tudi potrdili.

Pri izbiranju kandidatov je prišlo do tega, da so bili nekateri predlagani dvakrat, enkrat

Čečovje drugače

Foto: F. Kamnik II

v svoji delovni organizaciji, enkrat pa v krajevni skupnosti. Do tega je prišlo, ker je predlaganje kandidatov teklo skoraj istočasno v vseh organizacijah.

Prisotni so bili seznanjeni tudi z novo organizacijo občinske skupščine. Izvršni svet občinske skupščine bo izvajal politiko, ki jo bo vodila občinska skupščina ter izvajal sklepe. V njem so večinoma ljudje na položajih. Predsednik sveta je plačan funkcionar in je izvoljen za dobo štirih let. Za predsednika je bil predlagan Đuro Haramija. Kot kandidat za republiški zbor je bil predlagan tov. Ivan Žagar, sekretar ZK občine Ravne, z zvezni zbor pa tov. Edo Pogorevc.

Na konferenci je bil sprejet tudi začasni statutarni sklep, ker ga krajevna skupnost Ravne še ni prej sprejela. Z njim je začasno urejeno oblikovanje delegacije KS, število članov in sestava, način izvolitve ter odpoklica.

Delegacija KS Ravne šteje 42 članov. Sestavljena je tako, da delovni ljudje in občani izvolijo:

- z območja mesta Ravne 34 članov,
- z območja Kotelj 4 člane,
- z drugih območij krajevne skupnosti 4 člane.

Sestav delegacije mora ustrezati strukturi prebivalcev krajevne skupnosti in njihovim interesom. Člane delegacije volijo in odpokličejo delovni ljudje in občani neposredno in s tajnim glasovanjem v skladu z določili zakona.

V delegacijo ne morejo biti izvoljeni delovni ljudje, ki so odgovorni svetu krajevne skupnosti Ravne. Mandat članov delegacije traja štiri leta. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delegacije.

Delegacija se po izvolitvi konstituira, tako da določi vodjo delegacije, ki sklicuje in vodi zasedanje delegacije, podpisuje pooblastila delegatom, skrbi za sodelovanje delegacije s svetom in drugimi organi krajevne skupnosti ter po pooblastilu članov delegacije opravlja še druge naloge. Prvo zasedanje izvoljene delegacije skliče predsednik sveta krajevne skupnosti.

Svet krajevne skupnosti imenuje volilno komisijo, ki jo sestavljajo predsednik, tajnik in član ter njihovi namestniki. Za predsednika volilne komisije je bil predlagan tov. Otmar Leš.

Ta sklep velja od 11. 3. 1974, vendar najdalj 60 dni od sprejema.

Delovni ljudje in občani krajevne skupnosti Ravne na Koroškem bodo v tem času sprejeli svoj statut, s katerim bodo določili število članov in sestavo svoje delegacije.

Ob koncu konferenc je bil podan pregled zaključnega računa krajevne skupnosti za leto 1973. Ugotovljeno je bilo, da je bil plan v celoti izpolnjen.

C. G.

AKONTACIJA OTROŠKEGA DODATKA ZA LETO 1974

Na podlagi sklepa republiške skupnosti otroškega varstva smo pri izplačilu osebnih dohodkov za mesec februar 1974 dne 15. marca izplačali akontacije otroškega dodatka od 1. 1. 1974 dalje vsem uživalcem otroškega dodatka, ki so prejeli ta dodatek do konca leta 1973. Akontacije so bile izplačane v naslednjih zneskih:

- a) upravičencem s cenzusom do 600 din na družinskega člana v letu 1972 je podlaga za akontacijo dodatka v višjem znesku:
 - prvi otrok 160 din,
 - vsak naslednji otrok 240 din mesečno.

- b) upravičenci s cenzusom od 600 do 900 din na družinskega člana v letu 1972 so prejeli akontacijo v višini:
 - prvi otrok 95 din mesečno,
 - vsak naslednji otrok 150 din mesečno.

Povišanje po 40 din pri višjem oziroma po 25 din mesečno pri osnovnem dodatku pripada le drugemu in vsakemu naslednjemu otroku, za prvega otroka pa se dodatek ni spremenil. Povečani otroški dodatek za samohranilce in za telesno ali duševno prizadete otroke se ni spremenil.

Preizkus upravičenosti do otroškega dodatka v letu 1974 bo izvršen šele, ko bo spre-

jet družbeni dogovor o financiranju otroškega varstva v SRS v letu 1974. Na podlagi družbenega dogovora bo RSOV sprejela sklep o cenzusu in višini otroškega dodatka v letu 1974. Predvideva se, da bi bili vsi elementi družbenega dogovora znani do konca marca. O tem pa bomo upravičence do otroškega dodatka posebej obvestili, da bodo tudi tisti, ki v letu 1973 niso prejeli otroškega dodatka zaradi previsokega dohodka, lahko uveljavili otroški dodatek v letu 1974 s predložitvijo »izjav«.

K. F.

UKREPI ZA ZNIŽANJE BOLNIŠKIH IZOSTANKOV NISO BILI ZAMAN

Prizadevanja za zniževanje bolniških izostankov niso bila zaman. Od januarja do februarja se je stanje izostankov znižalo skoraj za 1 odst.

	do 30 dni	nad 30 dni	skupaj
januar 74	3,58 %	2,76 %	6,34 %
februar 74	2,53 %	2,89 %	5,42 %

Iz podatkov je razvidno, da so se zlasti znižali izostanki do 30 dni bolezn. Nekoliko pa so se dvignili izostanki nad 30 dni. Razveseljav podatek je tudi v tem, da se je znižalo število delovnih nezgod. Januarja jih je bilo 21, februarja pa le 15. Upamo, da bomo nadaljevali po tej poti, ki pa

je rodila nove težave in probleme, zlasti kar se tiče ukrepov za izboljšave v obratni ambulanti. Delitev zaposlenih v železarni na obratno ambulanto I. in II. je povzročila največ hude krvi med delavci, ki ne morejo izbirati zdravnika, grozijo z vsemogočimi tožbami, da se jim kratijo ustavne pravice in tako naprej.

Zato bi bilo prav, da ob tej priložnosti citiramo 112. člen statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem, ki ga je sprejela skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem dne 4. decembra 1970, ki se glasi: »Zdravstveno stanje in primere, ki upravičujejo zavarovano osebo do nadomestila osebnega dohodka, ugotavlja zdravnik (pristojni zdravnik), ki ga pooblasti direktor zdravstvenega doma, v sporazumu s skupnostjo in delovno organizacijo,« itd. In le ta statut je zaenkrat še v veljavi, zato se ga tudi poslužuje zdravstvena služba, kar pogojujejo še zlasti problemi pomanjkanja zdravstvenih delavcev — zdravnikov.

Zato pa si je nujno treba še nadalje prizadevati za znižanje bolniških izostankov, saj se je treba zavedati, da povečanje izostankov jemlje denar iz žepov nas vseh.

F. K.

Invalid, tvoj tovariš

Vse manifestacije v počastitev svetovnega dneva invalidov so potekale v marcu. Njihovo geslo je bilo: »Invalid — tvoj tovariš!«

Zdravemu, socialno varnemu občanu te tri besede zvenijo prazno, ne povedo mu ničesar. Kdor pa ima malo humanega čuta, spozna, da ima ta klic globok pomen. Za njim stoji človek — invalid, ki potrebuje tovariša doma, v službi, v šoli in na cesti.

V ustavi imamo lepo zapisano, da družba zagotavlja slehernemu občanu enakopraven ekonomski in kulturni razvoj ter socialno varnost. Če bi družba lahko že danes uresničila to ustavno načelo, bi bil poziv gesla odveč.

Zadali smo si obveznost, da moramo omogočiti slehernemu občanu enakopravne pogoje za življenje. Uresničitev te res humane družbene zadolžitve pa je še daleč. Da je to res, dokazuje resnica, da telesno ali duševno prizadeti ljudje še daleč nimajo enakih pogojev v družbenem življenju.

Mnogi invalidi si ne morejo pridobiti osnovnih dobrin za življenje. Prepuščeni so milosti in času. Mnogi so zaposleni z neustreznim delom pod poprečnimi osebnimi dohodki in imajo malo možnosti vplivati na svojo eksistenco.

Problemi invalidnih ljudi se prepočasi, s premajhno družbeno zavzetostjo urejajo. Načrtovalci tehnično ekonomskega sektorja premalo upoštevajo pri svojem delu invalida in ostarelega občana kot del družbe.

Še vedno gradimo arhitektonske ovire, kot so stopnice, preozka vrata, nedosegljive telefonske slušalke, nezavarovani cestni prehodi, da o primerni delovni zaščiti sploh ne govorimo.

Zaposlovanja invalidov oz. invalidne mladine nimamo v naši družbi urejenega tako, kot bi moralo biti. Večina odgovornih se nekako mačehovsko obnaša do stvari, ki so za invalida življenjsko pomembne. Mislimo na zagotavljanje socialne varnosti, še posebej pa pri vključevanju v normalno družbeno življenje.

Za pomoč invalidov pri psihični rehabilitaciji ali rehabilitaciji v naši družbi delujejo razne socialno humanitarne organizacije. Te organizacije, čeprav zelo pomembne družbeni dejavniki, danes životarijo, delujejo le po zaslugi velikega idealizma in požrtvovalnosti posameznikov. V večini primerov ni niti posluha za osnovne materialne potrebe njihovega organizacijskega delovanja.

Bistveno novost, skrb za invalida in materialno bazo ter uspešno delovanje socialno humanitarnih organizacij pa je prinesla nova ustava, ki pravi v 59. členu, da se za uresničevanje socialne varnosti občanov ustanovijo samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva. V socialno humanitarnih organizacijah so se dogovorili, da ne bodo postavili zahteve pred družbenopolitično skupnost, občino, da je po ustavi dolžna zagotoviti socialno skrbstvo invalidov in urediti delovanje socialno humanitarnih organizacij. Zahtevali bomo, da se s skupnimi močmi in v okviru materialnih možnosti bolj človeško in humano ureja invalidska problematika in položaj socialno ogroženih občanov.

Socialno humanitarnim organizacijam se mora v okviru občine oziroma koroške regije zagotoviti primeren družbeni status in materialna podlaga za njihovo delovanje. Pomembno in odgovorno nalogo imajo tudi družbenopolitične organizacije (sindikati, SZDL), da s konkretno politično

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

POSVETOVANJE O HLADNI PREDELAVI

Metalurški inštitut je kot nosilec v sodelovanju s slovenskimi železarnami predložil skladu Borisa Kidriča in Raziskovalni skupnosti Slovenije v februarju 1971 projekt »Predelava kovin«. V tem projektu posebno mesto zavzemajo raziskave na področju hladne predelave jekel. Za nekatere raziskovalne teme so zainteresirane vse tri slovenske železarne.

Na področju hladne predelave kovin je bilo na inštitutu izdelanih za potrebe posameznih železarn že več nalog. Interno v železarni Ravne pa smo tudi izdelali že več manjših raziskovalnih nalog za ožja področja ali posamezne vrste jekel. Pregled teh raziskav v železarni je tolmačen v poročilu Metalurškega inštituta pod naslovom »Matematični računalniški model za tehnologijo hladne predelave — organizacija kontrole in zbiranja podatkov«.

akcijo sodelujejo pri realizaciji teh ustavnih določil.

Delovanje socialno humanitarnih organizacij se ne more jemati kot hobi posameznikov, ampak kot družbeno potrebno delovanje. Živa resnica je, da se v današnjem hitrem razvoju tehnike, v egoistični borbi za življenjski standard vse premalo zavedamo, da je lahko vsak od nas ta trenutek zdrav, čez nekaj minut pa invalid, delno ali pa popolnoma odvisen od tovariša, zato geslo: »Invalid, tvoj tovariš!« ni klic po usmiljenju, ampak poziv k ustvarjanju enakopravnih pogojev za delo in življenje, poziv po toplih človeških medsebojnih odnosih in solidarnosti do sočloveka.

F. Rotar

POSTAJA PRVE POMOČI V NOVIH PROSTORIH

V mesecu marcu se je preselila postaja prve pomoči v nove prostore, ki so v priložnosti komunalnega oddelka. Preselitev je bila nujna zaradi potreb topilnice I in li-varne.

Statistika delovnih nezgod v tovarni dokazuje, da so se v preteklih letih dogajale vse težje delovne nezgode v obratih, kot so valjarna, topilnica in mehanski obrati. Sedanja oddaljenost postaje prve pomoči od središča tovarne je prevelika, saj je v primeru delovne nezgode potrebno čim hitreje spraviti ponesrečenca na postajo.

V prvi številki Informativnega fužinarja tega leta je bil objavljen članek »Delovne nezgode v tovarni«. Iz njega je razvidno, da naša gasilska služba nima ustreznega vozila za prevoz ponesrečenca. Sedaj, ko je postaja prve pomoči toliko oddaljena, je tako prevozno sredstvo še toliko bolj potrebno.

Sedanji prostori postaje prve pomoči so začasni ukrep, tako pravijo na službi za varstvo pri delu. Ko se bo gradil novi laboratorij, bodo v tem posloppju tudi prostori prve pomoči.

F. Rotar

katerega sta prav tako naročila sklad Borisa Kidriča in železarna Ravne.

Ob vseh teh opravljenih in še planiranih raziskavah, ob upoštevanju široke problematike, oblikovanja tehnoloških in kontrolnih predpisov, predvsem pa glede na planirana investicijska vlaganja smatramo za potrebno, da nadaljnje raziskovalno delo na tem področju povežemo v celoto kot manjši projekt, katerega bodo sestavljale medsebojno vsebinsko povezane raziskovalne naloge, ki jih bosta izvajala Metalurški inštitut in železarna Ravne.

S tem namenom je bilo v železarni 6. marca strokovno posvetovanje. Dogovorili smo se o vsebini teh raziskav, izbrali vrste jekel, izhodne dimenzije in stanje jekel za raziskave. Prav tako smo se dogovorili o potrebnih metodah raziskav in načinih ter vrstah potrebnih meritev fizikalnih in mehanskih lastnosti preiskovanih jekel.

Izredno širok sortiment jekel v proizvodnem programu od nelegiranih do visoko-legiranih konstrukcijskih in orodnih jekel ter specialnih zlitin predstavlja tako široko problematiko, da je možno za hladno predelavo jekel optimizirati tehnološke pogoje in ugotoviti objektivne kontrolne kriterije le s sistematično programiranim raziskovalnim projektom in z računalniško obdelavo podatkov.

Pri planiranju raziskav in določanju tehnologije se bo upoštevalo tehnične proizvodne možnosti obratov oziroma predvidelo nujne spremembe pri obstoječi opremi.

Projekt, ki bo vodilo za raziskovalno dejavnost več let, mora biti natančno in podrobno planiran. To delo bo obsežno in bo predstavljalo posebno nalogo:

»Izdelava projekta raziskav na področju hladne predelave z računalniškim mrežnim planom in izvedba uvodnih raziskav,« nosilec Metalurški inštitut, sodelavci iz železarne po dogovoru za posamezna področja.

Po okvirni izdelavi projekta bi Metalurški inštitut poskusil vključiti v projekt tudi železarno Jesenice in železarno Store, kolikor sta zainteresirani za sodelovanje in sofinanciranje naloge. Teamska sestava, vsebina posameznih raziskovalnih nalog in preizkušani materiali morajo biti med seboj tako povezani, da bodo tvorili celoto.

Celoten plan projekta bomo obdelali na računalniku kot vzorec za mrežno planiranje raziskovalnih projektov.

Kot rezultat vseh raziskav se pričakuje:

— minimalno število vlekov od začetne do končne dimenzije s stopnjami redukcij v določenih območjih,

— zagotavljanje optimalnih končnih redukcij,

— standardizacija dimenzijskih stopenj,

— predpisi rekristalizacije toplotne obdelave,

— predpisi fazne kontrole,

— sistem in organizacija AOP,

— ekonomske analize na podlagi:

— predlaganih sprememb in tehnoloških izboljšav,

Z

— drugačne vložne dimenzije,
— drugačne toplotne obdelave in
— uvedbe vlečenja pri povišanih temperaturah.

Ko bodo vse raziskave gotove in bo izdelana nova tehnologija za nekatera področja hladne predelave, bomo to preizkusili na industrijskih napravah obrata hladne predelave. Iz industrijskih preizkusov bomo naredili primerjavo stare in nove tehnologije iz dogovorjenih stališč.

Kakovost izdelkov hladno predelanega jekla predpisujejo kakovostni predpisi (KP), katere je treba izpopolnjevati na podlagi rezultatov raziskav. Na podlagi sedanjega stanja pa so izdelani tudi tehnološki predpisi (tovarniški standardi) za:

— vlečenje palic,
— vlečenje žice,
— rekristalizacijsko žarjenje,
— luženje valjanega jekla, ki gre v hladno predelavo,
— žarjenje valjanega jekla

in prevzemni pogoji za dimenzijski prevzem valjanega jekla, ki gre na hladno predelavo. Zaradi pomanjkanja podatkov so nekatere tehnološke faze nezadovoljivo zajete v predpisih (npr. zahtevano območje redukcij). Manjkajo pa kakovostni predpisi za kakovostni prevzem valjanega jekla, ki gre na hladno predelavo (v smislu vhodne kontrole za obrat hladne predelave).

Smatramo, da bo na podlagi rezultatov teh raziskav potrebno spremeniti večino obstoječih predpisov.

Franc Černe, dipl. inž.

IZ ŽELEZARNE JESENICE

V jeseniški železarni pripravljajo velik in pomemben objekt — novo hladno valjarno, s katero bodo uresničili svoje cilje pri večji finalizaciji, modernizaciji in produktivnosti proizvodnje jekla. Zavedajo

KULTURNA KRONIKA

Dve likovni razstavi

Marca sta bili na Ravnah dve razstavi. Najprej sta razstavljal zakonca Zelenko grafično in keramiko, za njima pa skupina madžarskih likovnikov iz Železne županije.

Medtem ko so se Madžari predstavili z nekakšno manjšo društveno razstavo, na kateri je bilo pač videti predstavnike različnih slikarskih in kiparskih usmeritev, in pač ni mogoče s takšno razstavo doseči vtisa harmoničnosti, je bila razstava obeh Zelenkov zelo skrbno preštudirana »razstava uravnovešenih nasprotij«, kakor jo je imenovala v svojem zapisu za Večer Meta Gabršček-Prosenec.

Resnost, tu in tam že grozljivost grafik Karla Zelenka, so omilile pod njimi in med njimi razstavljene stilizirane keramične figurice Sonje Rauter-Zelenko. Njihova barvna pestrost je poživila obhod ob sivo-belih grafikah, ki so pripovedovale o nasprotjih in nesmislih visoko civilizirane dobe ter o malih ljudeh v njej, ki sredi preobilice predmetov iščejo kaj užitnega ali toplega ali oboje.

Zelenko je v nasprotju z večino svojih kolegov zelo vsebinski, zelo pripoveden ter miselno in čustveno angažiran umetnik. Marsikatero njegovo grafiko so naravnost protestne, druge ironične, pa sočutne, trpke, tudi resignirane, le vesela je komajda katera, tudi dopadljive in dekorativne niso, zato pa naravnost izzivajo k razmišljanju in opredeljevanju do problemov naše dobe.

Elegantne figurice Rauterjeve so v zamisli in izvedbi drug svet. Izhajajoč iz dogane motivike ikon, mitov in folklorne izražajo tenkočutno stilizacijo ženske, kadar je ne pojmujejo po njenih osnovnih funkcijah, ampak bolj kot estetsko privlačno bitje, ki zna s svojimi oblačili dognati ta del sebe blizu popolnosti. Ta keramika hoče biti elegantno barvita, hoče, s tem da ugaja, odvrtači od kiča k plemenitosti oblik in barv.

Vidimo, da likovni salon uspešno izvaja zastavljeni program, se pa seveda sproti

se, da sodobne proizvodne naprave same po sebi ne zagotavljajo uspeha, če ni poskrbljeno za dobro usposobljen kader, ki bo z njimi delal.

Začeli so z analizo delovnih mest, ki jih opravlja za to določena skupina, v kateri sodelujejo zdravnik, industrijski pedagog, tehnolog in psiholog. Menijo, da ne bo težav pri spoznavanju profilov delovnih mest, nastajale pa bodo pri ustreznem usmerjanju delavcev na delo, kjer bodo čakali, da bo stekla nova hladna valjarna.

Na Jesenicah večkrat tiskajo razne priloge v svojem tedniku Železarju. Marca so tako natisnili samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in odgovornostih delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, kar pomeni, da je tako dospel k vsem zaposlenim. Verjetno bomo tudi pri nas sledili temu zgledu.

Z. S.

odpirajo nove naloge predvsem pri nikoli zadosti veliki popularizaciji likovne umetnosti.

Vres na TV

Posebno priznanje kvalitete je za vsak zbor, če ga televizija ali radio uvrstita v svoj program. Zadovoljstvo pa to razen za člane zbora pomeni tudi za krajanje in kolektive, ki tak zbor podpirajo, ker verjamejo v njegove sposobnosti. Takšno zadovoljstvo nam je torej pripravil Vres, ko smo na malih zaslonih spremljali njegove pesmi, zapete po naših krajih.

Hvala za prijetno doživetje!

n. r.

Kulturni festival v Globasnici

Slovensko kulturno društvo Globasnica bo priredilo v dneh od 1. do 5. maja 1974 II. kulturni festival v Globasnici. Predstavili se bodo literati, igralci, slikarji iz okoliških krajev in Ptujja. Anita Hudl je pripravila dramatisacijo pisem talcev z naslovom »Umrlj so, ko je cvetel maj« v izvedbi skupine »Oder 73« in literarni večer slovenskih literatov. Za najmlajše bo poskrbela lutkovna skupina iz Ptujja, za zabavo pa ansambel »Toneta Kmetca«, ansambel »Petovia« in veliki orkester iz Ptujja. Presenečenje letošnjega kulturnega tedna pa bo vsekakor nastop nemškega pevskega zbora. Spored bodo zaključili s slavnostno akademijo, kjer se bosta med drugimi predstavila tudi pisatelja Janko Messner in Florijan Lipuš s svojimi deli.

Mateja Kodrun

»Tolmun in kamen«

Ob 8. marcu so nas veselo presenetili mladinci železarne. Pod vodstvom tovarišice Maruše Ugovšek so se nam drugič predstavili mladi amaterji z igro Toneta Partljiča »Tolmun in kamen«. Lotili so se dela, ki za amaterje — začetnike ni bilo lahko, pa vendar jim je predstava z manjšimi otroškimi boleznimi kljub temu uspela. Vsekakor ni prezreti truda vsakega posameznika, ki je bil potreben za to. V posameznih vlogah so se predstavili Zlatka Strgar, Dani Burjak, Olga Svetina, Kovač Jože, Dani Satler in Anton Pizar. Ker so se ta nova — mlada imena pojavila na starem odru in so se našla kot kamen med tolmini, je treba še posebej pozdraviti in naglasiti pomembnost tega dogajanja v današnjem času.

Zato pričakujemo, da bo skupina imela vso podporo tako strokovno kot materialno od kulturne skupnosti, da se bo lahko razvijala in da se bodo ponovno začeli pogosteje odpirati zastori na odru našega kulturnega doma. Saj so potrebe mladih po kulturnem življenju in udejstvovanjih več kot na dlani, zlasti še kar se tiče zdrave uporabe prostega časa, ki ga zlasti mladi imajo največ na voljo.

V imenu mater, žena in deklet se posebej zahvaljujemo tov. Ugovškovi in vsem nastopajočim za njihovo darilo ob dnevu žena.

F. Korošec

ŠEL JE POPOTNIK SKOZI KOROŠKI VEK

Občinska konferenca ZMS je v sodelovanju z ZKPO Ravne na Koroškem organizirala 15. in 16. marca 1974 na odrih v Mežici, na Prevaljah, Ravnah in v Kotljah občinsko srečanje mladinskih dramskih skupin »Naša beseda 74«. Predstavilo se nam je pet skupin, in sicer iz MA gimnazije Ravne, TK ZMS Železarne Ravne, osnovne šole Franja Goloba Prevalje, aktivna ZMS Prevalje, poseben poudarek pa je reviji dal nastop mladinske dramske skupine »Oder 73« iz Globasnice. Kabare »Šel je popotnik skozi koroški vek« je napisala in režirala Anita Hudl.

Skupina »Oder 73« nastopa popolnoma samostojno. Mladi igralci se shajajo in vadijo v Globasnici v gostilni Smrečnik, kjer je SKD Globasnica postavilo oder, ali v Vidri vasi pri režiserki doma. Sestava je zelo pestra. Na vaje hodijo mladi kmetje, delavci, obrtniki in študentje iz vasi Dob, Šmihel, Dvor, Strpna vas, Vidra vas in Globasnice. Financirajo se sami z vstopnino od predstave, kar pa je seveda premalo, zato morajo k uresničitvi programa priložiti poleg veliko truda in časa še precejšen del svojih osebnih dohodkov. Jože Hudl je v pogovoru po predstavi dejal nekako takole:

»Slovenska narodnost je za nas hobi, ki veliko stane.«

Pa vendar njihovo delo teče, kot da vseh teh problemov sploh ni. Je to mladostna zagnanost, ljubezen do odrskih desk, protest, trma? Kakor koli že, skupina zasluži priznanje. Slovenci onkraj meje so jim ga že izrekli s številnim obiskom njihovih predstav, s čimer se pa mi ravno ne moremo pohvaliti, saj so bile dvorane precej prazne.

Ideja za kabare se je porodila ob opazovanju dogodkov zadnjih dveh let na Koroškem. Anita Hudl je v to »koroško župo«, kot jo sama imenuje, zmetala zelnjavo, svojstveno samo Koroški, nekaj polomljenih tabel z dvojezičnimi napisi, dva bela, nedolžna golobčka z bombo, ki sta razstrelila spomenik padlim, in seveda zvrhano žlico obljud. Vse to zmešano in prekuhanu so dobili gledalci servirano v pisanih vedrih. Igralci so ob spremljavi ansambla »Belami« peli lepe domače pesmi, z nasprotno precej žalostno vsebino. Slišali smo Prešernovo mnenje o problemu, ki pa sploh ni problem, saj se vse zgodi v nesreči, čisto slučajno. Znani nemški politik nam je zelo prepričljivo povedal, da lahko imamo svoje mnenje, da lahko verjamemo... skratka »župa« je bila odlična, sploh še zato, ker take ni moč najti nikjer drugje na svetu.

Anita Hudl je dejala, da je kabare nastal z namenom pripraviti koroške Slovence, da bi se svojemu tragičnemu problemu nasmejali, ker jim bo to v veliko moralno oporo.

In kakšne so želje mladih igralcev? Želijo, da jih rojaki ne bi objokovali, ampak vzeli za enakopravne partnerje na odru, torej da bi bili do njih dovolj kritični.

Mateja Kodrun

Kdor hoče vse vedeti, mora malo spatiti (Ruski pregovor)

S knjižne police

DOMAČA DELA

Mira Mihelič, **Plamen ali dim**. Roman, Lj. CZ, 360 din.

»Plamen ali dim« je doslej najboljše kronika slovenske meščanske družine. Trilogija je hkrati novo in že znano pisateljsko delo Mire Miheličeve. Kronika, v kateri nekatere oblike, dogodke in usode že poznamo, a jih tokrat v novi osvetlitvi široko zamišljene in izpeljane sage o rodbini Ravnovih vidimo jasneje v njenem vzponu, višku in propadu naših dni.

Alojz Gradnik, **Lucipeter**, pesniška zbirka, Lj. DZS, str. 105, 50 din.

Knjiga »Lucipeter« je zadnje obsežnejše pesniško delo Alojza Gradnika, in je dragocena za spoznavanje njegove zadnje ustvarjalne faze. Lucipeter je zbirka različnih življenjskih zgodb na različnih življenjskih postajah. Ne kaže se kot pripovedna pesnitev ali življenjepisni »roman v verzih«, temveč kot pesniški ciklus, ki ga povezuje v celoti glavni junak.

Florijan Lipuš, **Zgodba o čuših**. Proza, Lj. DZS str. 124, 37 din.

Lipuš je razmeroma mlad zamejski pisec. Slovenski kulturni javnosti se je predstavil že z dvema knjigama, ki ga uvrščata med zanimivejše avtorje mlajše generacije. Ta knjiga prinaša dvanajst krajših proznih tekstov, ki zajemajo aktualne pojave današnje koronke resničnosti: mlačnost narodne zavesti, premajhna socialna osveščenost itn. Te problematike se je lotil tako, da je vse momente tamkajšnje slovenske resničnosti podvrjel temeljiti analizi in tako je še enkrat prišla pred javnost znana mizerna podoba koroških avstrijskih razmer.

Marjan Pungartnik, **Zalostinka za galjotom**. Pesniška zbirka, Mb. ZO, str. 84, 18 din.

»Zalostinka za galjotom« je knjižni prvenec mladega pesnika in publicista Marjana Pungartnika, našega rojaka. Pungartnikova lirika ni zreducirana, skrivnostna ali hermetična. Njegov pesniški svet je moč zlahka razumeti, je klasičen in že kar »konservativen«. Pungartnikova poezija je z eno besedo prijetno presenečenje elementarnega in neponarejenega doživljanja in čutenja človeka, ki je ohranil neposreden stik s svetom in življenjem, ki ga obdaja.

Miloš Mikeln, **Kako se je naša dolina privadila svobodi**. Pripovedno delo. MB, ZO, str. 136, 34 din.

Avtor v podnaslovu pravi, da gre za pretežno vesele zgodbe iz prvega leta po vojni. Kmečko in podeželsko življenje dajeta zgodbam, ki so po avtorjevi trditvi vse »resnične« pričevalsko zaokroženost. Jezik, ki ga funkcionalno prilagaja opisani socialni sredini, dviga Mikelnov tekst na višjo raven humorističnega oblikovanja, na raven hudomušnega in hkrati avtentičnega pričevanja o naši bližnji preteklosti.

PREVODI

Dr. Julius Kugy, **Pet stoletij Triglava**. Zbornik, MB, ZO, str. 424, 120 din.

Pet stoletij Triglava je zbornik zanimivih sestavkov, ki govorijo o zgodovini Triglava in Julijskih Alp, o prvih vzponih, o posameznih smereh, o vtisih in doživetjih.

Kugy je navadni potopis vzdignil na visoko umetniško raven. Ozračje, ki ga ustvarja, je vredno najboljših opisov iz gorniške literature in vendar je moč nenehno čutiti, da se je vse to, kar pripoveduje, v vsej pomembnosti in lepoti res dogajalo.

Avgust Senoa, **Zlatarjevo zlato**. Zgodovinska povest, MS. PZ, str. 304, 75 din.

Senoa sodi med najpomembnejše predstavnike tiste dobe, ko se je hrvaška književnost začela umikati romantiki pred realizmom. Vendar Senoa ni bil realist, ampak v bistvu še zmeraj romantik.

Roman »Zlatarjevo zlato« je časovno postavljen v drugo polovico 16. stoletja. Pod vrhnjo

plastjo sentimentalne ljubezni med mladim fevdalcem in obrtnikovo hčerko so še druge plasti: resnični zgodovinski dogodki iz hrvaške preteklosti, življenje tamkajšnjega plemstva in meščanstva. Ljubiteljem zgodovinskih povesti in romantične fabulistike bo delo gotovo priraslo k srcu.

Melina Mercouri, **Rodila sem se kot Grkinja**. Avtobiografija, Mb. ZO, str. 274, 76 din.

Grškim umetnikom, naj omenimo samo skladatelja Mikisa Teodorakisa in pisatelja Nikosa Kazantzakisa, se je pridružila tudi znana gledališka in filmska igralka Melina Mercouri. Ta kulturniški krog se je najodločnejše uprl nasilni vladi vojaške junte. Ob tej svoji osrednji temi je Mercourijeva opisala še vrsto drugih avtobiografskih dogodkov in dejstev, od njenega srečnega otroštva naprej. Avtobiografija je temperamentna in čustvena ter dokaz, da zna avtorica poleg petja in igranja tudi zanimivo pisati.

Julius Fast, **Govorica telesa**. Poljudnoznanstveno delo, Kp. ZL, str. 248, 76 din.

Knjiga je posvečena novi, komaj nastajajoči znanosti, ki se imenuje kinezika in raziskuje osnovne načine sporazumevanja med ljudmi: kretnje, gibe, držo, mimiko itd. Je nekakšen priručnik za vsakdanjo rabo, ki naj bi preprostem bralcu mimogrede razkril nekatere temeljne skrivnosti človekove osebnosti. Vendar pa ne tak, ki bi nam s svojimi navesti razkrival značaje in podobo ljudi, temveč le poljudna informacija o enem izmed raziskovalnih področij uporabne psihologije.

Po Knjigi 73 — Z. S.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

3587/310 Rodič J., Matematični računalniški model za tehnologijo hladne predelave. Organizacija kontrole in zbiranja podatkov 1973.

5359 Refa priručnik. Metode študija dela 1973. 1, 2.

5360 Bučar F., Podjetje in družba 1972.

5361 Rus V., Odgovornost in moč v delovnih organizacijah 1972.

3587/311 Primjena savremenih metoda u ispitivanju čelika 1973.

3587/312 Primjena rendgenskih ispitivanja u crnoj metalurgiji 1974.

5362 Attiyate Y. H., NC Lexicon English — German — French 1971.

5363 Hadamovsky H. F., Halbleiterwerkstoffe 1972.

5364 Brack G., Technik der Automatisierungsgeräte 1969.

5365 Heinisch I., W. Sämman, Planzeitwerte im Büro 1973.

5366 Sauer L., Wirtschaftliches Zerspanen 1973.

5367 Sälzer M., Tremoruntersuchungen als Methode in der Arbeitswissenschaft 1973.

5368 Rothenberger M., Gruppenleistungspänien helfen rationalisieren 1972.

5369 Dieter G., Die rechtlichen Grundlagen der REFA — Arbeit im Betrieb 1973.

5370 Bardeleben W., Methode zur Klassifizierung von Vorrichtungen 1973.

5371/1 Häuser O. K., Fertigungstechnik Spannen, Drehen — Hobeln — Bohren — Fräsen 1973. 1.

5371/2 Häuser O. K., Fertigungstechnik Spannen, Räumen — Schleifen — Feinbearbeitung 1973. 2.

3587/313 Pavlin F., Predelava gorilnikov žarilne peči 1973.

3587/314 Kolenko T., Toplotno tehnične meritve na konti peči III 1973.

3587/315 Žvokelj J., Vrtilno upogibni preizkusi konstrukcijskih jekel Č 1430, Č 1530 in Č 4131 Železarne Ravne 1973.

3587/316 Eržen P., Raziskave površinskih vzdolžnih razpok na valjanih gredičah 1973.

5372 Baierl F., Lohnanreizsysteme, Mittel zur Produktivitätssteigerung 1974.

5374 Fischer F., Spanlose Formgebung in Walzwerken 1972.

5375 Sequenz H., Elektrische Maschinen 1971.

5376 Zeleznikov A. P., Računalništvo v gospodarskih organizacijah 1973.

3587/317 Tehnologija strojništva, grupna tehnologija in obdelavnost 1972.

5373 Sidorenko M. F., Teorija i prakтика proizvodki metalla poroškami 1973.

3587/318 Formiranje banke tehnoloških podatkov za industrijske nože, prirejene za računalnik IBM 370/135 1973.

5377 Kokot A., Vpliv bora na specifično toploto vlitih hitroreznih jekel 1960.

5378 Kokole J., 1. Jugoslovenski seminar o uporabi računalnikov v knjižnicah 1973.

5379 Merenje tehničko tehnološkega napretka i metodi njegovog prognoziranja 1973.

Po vajah

Desetar: »Je kdo kaj izgubil?«

Eden od vojakov: »Jaz sem kapo.«

Desetar: »Če bi bila vojna, bi ti glavo izgubil!«

Vojak: »Seveda, če bi na kapo pazil!«

Male šolarje kmalu čaka obvezno testiranje ob zaključku šolskega leta

Foto: M. Kotnik

ŠPORTNE VESTI

ATLETI KOROŠKEGA ATLETSKEGA KLUBA PRITEGNILI POZORNOST SPORTNE JAVNOSTI

Minilo je nekaj mesecev od zadnjega članka o uspehih nekaterih posameznikov Koroškega atletskega kluba na raznih tekmovanjih, predvsem pokrajinskem srečanju v Ptuj in krosu Dela v Velenju. Ne bi se zadrževal pri takratnih ugotovitvah, da je vadba v klubu, ki je združena z dejavnostjo ŠSD gimnazije, redna in predvsem članstvo pri njej prizadevno. Morda so se mnogi čudili, da se grupa deklet in fantov skoraj dnevno »podi« po parku in okolici DTK, nad njimi pa bdi oko trenerja prof. Kotnika, ki se je ves predal atletiki. Malokdo je verjel, prej s posmehom in pomisleki izražal možnosti, da bi ta zvrst lahko bila uspešna na Koroškem, kjer imajo domovinsko pravico mnoge zelo afirmirane športne zvrsti z večjo tradicijo. Uspehi tekmovalcev, predvsem atletinj v letu 1973, ko so posamezniki posegli v vrh slovenske atletike, in rezultati mladink na krosu Dela v Velenju so bili nova spodbuda za intenzivno vadbo, ki se je začela takoj po končani letni sezoni.

Prvo tekmovanje je bil t. i. 1. pregledni kros jugoslovanskih tekačev 16. decembra v Celju. 17-letna gimnazijka Nada Šober je v kategoriji mladink zasedla presenetljivo 1. mesto, pomembno je tudi to, da je bila celo med članicami odlična 4. Že ta dosežek je takrat opazil zvezni kapetan Krešo Račić in Korošci kot skromni ljudje ga niti nismo »nadlegovali«, če je ta plasma vreden beležke v njegovem notesu možnih kandidatov za balkanski kros. Naslednji pregledni kros ali »beli kros«, kot ga imenujejo, je bil 13. januarja v Beogradu. Naše skromno zastopstvo zopet ni ostalo praznih rok, kljub tokrat popolnemu nastopu tekačic iz vse Jugoslavije. Šobrova je bila ponovno odlično uvrščena, takoj za Ljiljano Sušnjar iz Čuprije — naslednico Vere Nikolić — in Avdibašičeva iz Banja Luke. Obe pa imata v svoji zbirki uspehov že vrsto odličnih uvrstitev tako v okviru državnih prvenstev kot na mednarodnem prizorišču. Po tem velikem uspehu je bila Šobrova povabljena na skupne priprave državne reprezentance v Ulcinj, vendar se je vodstvo kluba raje odločilo, da jo pošlje na priprave skupaj z velenjskimi atleti v Istro.

10. februarja je bil 3. pregledni kros v Zagrebu. Tokrat pa je padec Šobrove pred ciljem bil vzrok njene uvrstitve na 5. mesto. Tudi Pungartnikova se je dobro uvrstila, in sicer na 8. mesto, pred tem pa je bila v Celju 7., obakrat v kategoriji članic.

Štruc Mirko, ki je bil v Celju 21. pri mladincih, je v Zagrebu dosegel v isti kategoriji 26. mesto, vendar je treba poudariti, da v mnogo močnejši konkurenci.

Vse bolj se je bližalo republiško prvenstvo v krosu, ki je bilo letos v Taboru v Savinjski dolini. Glede na uvrstitev drugih atletov iz Slovenije na preglednih krosih je bilo pričakovati solidne uvrstitve predvsem naših tekmovalk. Organizator je tokrat prvič vabil na kros tudi pionirje iz posameznih občinskih zvez po

Sloveniji. Udeležba teh je bila glede na število ObZTK zelo skromna, kar kaže tudi na dejavnost ali nedejavnost občinskih zvez za telesno kulturo po ustanovitvi TTKS.

Pionirji so prvi morali v zorano snežno gaz — takrat je kot nalašč Slovenijo presenetil sneg. Zmagovalec je postal predstavnik naše občinske zveze Nabernik, pa tudi 4., 5. in 6. mesto so zasedli Korošci. Ta dosežek je tudi označil začetek še večjih dosežkov.

V kategoriji mlajših mladincev se je odlično uvrstil 16-letni Ravenčan Štruc Mirko, ki je dosegel odlično 2. mesto, Planinšek Branko pa je bil v isti kategoriji 14. Pri starejših mladinkah smo pričakovali 1. mesto, kajti po uspehih na preglednih krosih je za Nado Šober že prišlo tudi od Atletske zveze Jugoslavije sporočilo, da je kandidatinja za državno reprezentanco za balkanski kros, pogoj pa je dobra uvrstitev na državnem prvenstvu. Tako sporočilo pa ni bilo le vzpodbuda za Šobrovo, ampak tudi za druge mladinke, ki so se uvrstile: Urbančlova 6., Kolarjeva 7. in Cizerlova 8., kar je v skupnem pomenilo 1. mesto tudi v ekipni konkurenci. Tudi pri starejših mladincih je bil Fortin 9., pri članicah pa sta Pungartnikova na 6. in Zormanova na 7. mestu največ pripomogli k ekipno 2. mestu članic v Sloveniji.

Točno čez teden dni, 10. marca, je bilo v Velenju državno prvenstvo v krosu in hkrati odločitev za izbiro za državno reprezentanco. Šobrovo je čakala dejansko dokončna preizkušnja plasirati se ne le med prve štiri mladinke v Jugoslaviji, temveč tudi doseči boljši čas kot mlajše mladinke na isti dolžini tekmovalne proge, kjer je nastopila tudi Avdibašičeva. Uspela je ter za Sušnjarjevo in Tomičevo dosegla 3. mesto pred Šverčevico iz Velenja, ki je ravno še za desetinko sekunde dosegla boljši čas od Avdibašičeve, ki je tokrat ostala brez reprezentančnega dresa za balkansko prvenstvo. Tudi Zormanova in Urbančlova sta z uvrstitvijo na 17. in 25. mesto pripomogli k ekipno 3. mestu mladink v državi.

Za mnogo večje presenečenje je poskrbel Štruc Mirko, ki je naslovu »vicešampiona« v republiki dodal isti naziv še v državi. Proti favoriziranim tekačem je pokazal predvsem dobro pripravljenost in koroško žilavost, če pa ne bi bilo toliko skromnosti, pa po izjavi očividcev tudi ne bi bilo nič čudnega, če bi Štruc stal na najvišji stopnici. V kategoriji članic sta Pungartnikova in Britovškova zasedli 16. oz. 17. mesto in se uvrstili v prvo polovico nastopajočih tekmovalk (41). Zanimivost tega državnega prvenstva je prav gotovo ugotovitev, da so tekmovalci Koroškega atletskega kluba v konkurenci posameznikov osvojili 1 srebrno in 1 bronasto medaljo ter od Slovencev največkrat stopili na stopnice zmagovalcev, kar je uspelo le še Kladirvarju za 1. mesto Sveta in Olimpiji za 3. mesto v kategoriji mlajših mladincev. Ti uspehi, ki so jih dosegli tekmovalci in tekmovalke Koroškega atletskega kluba, niso slučajni in so sad skrbnih priprav in vadbe prof. Kotnika, ki

mu kot prvemu ob dosežkih moramo iskreno čestitati. Njegova zasluga je, da je koroška regija prvič v zgodovini doma vzgojila atletinjo, ki bo 24. marca zastopala barve Jugoslavije na balkanskem prvenstvu v panogi, v kateri smo brez tradicije razen posameznikov, ki pa so dosegali svoje tekmovalne dosežke v okviru drugih atletskih kolektivov v Sloveniji ali Jugoslaviji.

Iskrene čestitke Šobrovi z željo, da bi na balkanskem prvenstvu kar najbolj uspešno zastopala barve Jugoslavije in s tem posredno koroško regijo, ter Štrucu, ki bo s svojo mladostjo še imel možnosti pokazati svoje kvalitete.

Upajmo, da rezultati, ki so jih dosegli koroški atleti, ne bodo ostali le v senci in da bodo rodili nove uspehe tudi na atletski stezi, saj se ta sezona v aprilu in maju šele začne. Želimo pa, da so dosedanja dosežki tudi nova vzpodbuda za množičen pristop k vadbi tudi v drugih ŠSD naše doline, ki lahko pripomorejo še k večjim uspehom v tej osnovni športni panogi.

Vlado Strahovnik, dipl. inž.

PRIZNANJA TUDI ZA ŠPORTNIKE!

ObZTK Ravne na Koroškem se je odločila, da bo razen že ustaljenih priznanj za telesnokulturne funkcionarje, ki so že dopolnili 50 let, in razen najboljšim športnikom in športnicam ter športnim kolektivom leta od letos naprej podeljevala plakete tudi mlajšim, a zaslužnim funkcionarjem in aktivnim tekmovalkam in tekmovalcem za njihove tekmovalne uspehe.

Komisija za izdelavo kriterijev, ki jo je vodil dipl. inž. Rodič Jože je svoje delo že opravila in pripravila predlog kriterijev za podelitev priznanj najboljšim športnikom. Delile se bodo zlate, srebrne in bronaste plakete, prejeli pa jih bodo lahko:

zlato plaketo: lahko dobi vsaka športnica ali športnik, ki je bil na svetovnem prvenstvu ali olimpiadi,

srebrno plaketo: lahko dobi vsaka športnica ali športnik, ki se je kot reprezentant udeležil evropskega prvenstva ali če je na balkanskem prvenstvu ali njemu enakem osvojil eno izmed prvih treh mest,

bronasto plaketo: lahko dobi vsaka športnica ali športnik, ki je bil določen v ožji izbor državne mladinske ali članske reprezentance in je v njenem sestavu vsaj enkrat nastopil ali pa je najmanj petkrat nastopil v republiški reprezentanci.

Ti kriteriji seveda veljajo tudi za članice ekip in moštev.

ObZTK Ravne lahko za izredne dosežke nagradi športnike (državni rekorderji v različnih panogah, večkratni državni prvaki itd.) s katerokoli plaketo tudi izven postavljenih kriterijev.

Podelitev teh plaket bo enkratna za celotno športno udejstvovanje; pri posameznih športnih lahko plaketo dobi kandidat, ki je že dopolnil 18 let, pri kolektivnih športih pa kandidat, ki je že dopolnil 20 let starosti.

Razumljivo je, da lahko športnik postopoma osvoji vse tri plakete, ne more pa dvakrat dobiti iste ali pa celo plakete nižje vrednosti.

Ker bo ObZTK v letošnjem letu podelila plakete za vse povojno obdobje, bo po grobem pregledu podelila zlato plaketo 13 športnicam in športnikom, približno enako število srebrnih plaket in okrog 15 bronastih plaket.

S podelitvijo primernih plaket najboljšim športnikom v naši občini želi ObZTK Ravne vsaj v skromni obliki dati zaslužno priznanje najboljšim tekmovalkam in tekmovalcem v Mežiški dolini.

VAŽNE NALOGE!

TTKS občine Ravne bo v letošnjem letu posvetila vso pozornost množični telesni vzgoji in športni rekreaciji, predvsem pa se bo po

svojem delu osredotočila na dve zelo važni nalogi, in sicer na akcijo »Naučimo se plavati« in na akcijo »Vsi Slovenci hodimo, tečemo, smučamo in kolesarimo«.

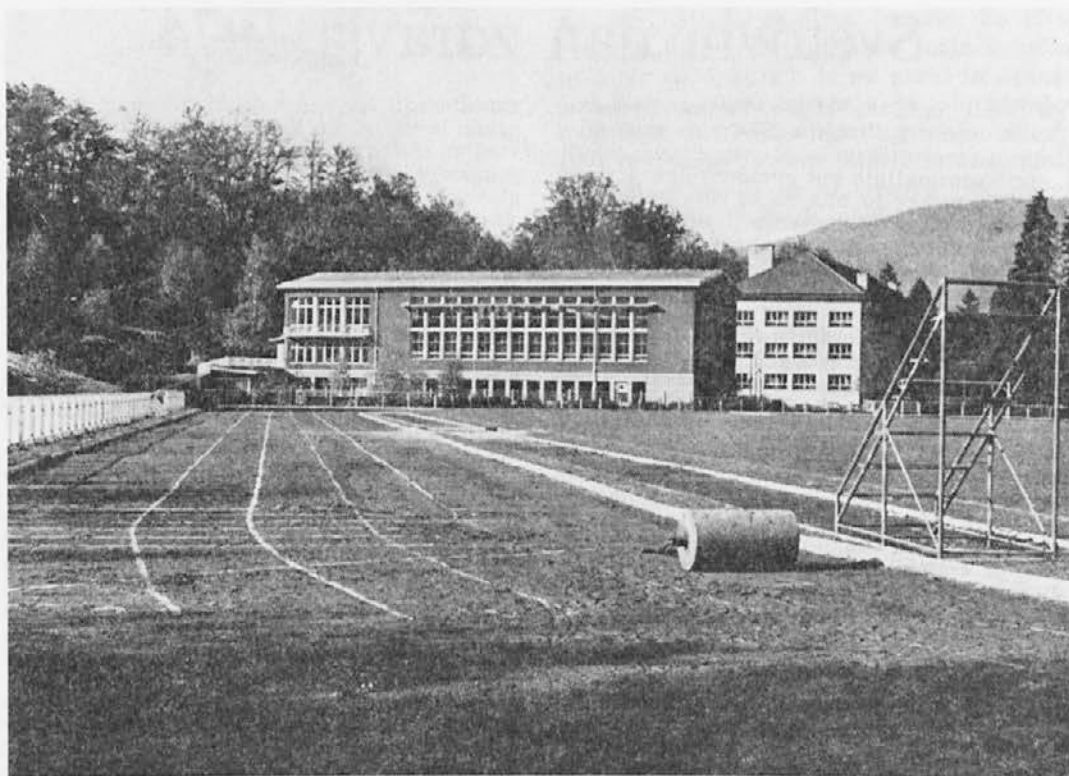
Ker sta to dve celoviti akciji kratkoročnega, predvsem pa tudi dolgoročnega pomena, je predsednik TTKS že imel sestanek z vsemi telesnovzgojnimi učitelji in profesorji — strokovnjaki na področju telesne kulture v naši občini, kjer so se domenili o načrtovanju in izvedbi teh akcij ter določili tudi že prve komisije, ki se bodo strokovno in načrtno ukvarjale z navedenimi nalogami. Prva dolžnost teh komisij bo izdelava programov, ki bodo nato dani v javno razpravo, nakar jih bo sprejela skupščina TTKS. V teh programih bodo morali biti zajeti seveda vsi starostni in socialni sloji prebivalstva od najmlajših do najstarejših, kakor tudi predvidene vse naloge, ki jih bodo morali nosilci in izvajalci akcij uresničiti, če bomo hoteli, da bosta obe opisani akciji v naši občini postali trajna naloga pri uveljavljanju občanov v množično telesno kulturo.

Komisijo za plavanje sestavljajo prof. Henrik Medvešček, Tanja Skrinjar, Nuša Roškar in Erih Zmagaj.

Komisijo za atletiko sestavljajo prof. Janko Kotnik, Anica Ulcej, Jože Pandel, Robert Stopar in Jure Srnko.

Komisijo za smučanje sestavljajo prof. Jože Kečer in Erih Zmagaj in Robert Stopar. (Prvoimenovani so predsedniki komisij.)

O imenovanju drugih komisij in o delu vseh komisij bomo sproti poročali. -ate-

Pripravljeni tereni

Foto: F. Kamnik II

NAŠE ZNAMKE

Ze tri letošnje serije naših znamk so posvečene pošti. Serija, ki je izšla 25. februarja, je na treh znamkah počastila stoletnico svetovne poštne zveze. Z dvema znamkama, ki sta izšli 11. marca, je obeležena 100-letnica prve črnogorske znamke. 25. marca sta ob izročitvi v delo prve zemeljske satelitske postaje pri nas izšli dve znamki. Zemeljska satelitska postaja v Ivanjici je objekt iz razvojnega programa PTT, namenjen našemu nadaljnjemu evropskemu interkontinentalnemu prometu.

Januarja je izšla serija rednih frankovnih znamk s spomeniki revolucije. Izšle so le prve tri znamke v skupni vrednosti 80 din.

DELO DRUŠTVA

19. marca smo imeli sestanek društva. Pregledali smo delo v minulem letu in se dogovorili, kako naprej. Če danes po letu dni ugovarjamo, kaj smo uspeli narediti, smo lahko le delno zadovoljni. Seveda nismo pričakovali nobenih velikih sprememb, vsaj na začetku ne. Res pa je, da smo pričakovali večjo odzivnost med člani društva. To je tisto, kjer nismo uspeli: pritegniti k izvajanju našega programa čim več članov društva. Vrednost društva namreč ni v delu posameznikov, ampak v čim večji zavzetosti in sodelovanju vseh članov. Le tako je možno doseči neke zastavljene cilje, za katere pa je tudi potrebno narediti kaj več kot samo dvigniti roko, da se z njimi strinjamo.

Kratka inventura naših prizadevanj v minulem letu je naslednja:

— Takoj smo poravnali vse obveznosti do FZS, ki nas je zopet vpisala med člane.

— Uvedli smo redne mesečne sestanke, na katerih je blagajnik razdeljeval nove znamke, pa tudi pokramljali smo kaj o tem našem konjičku. Teh srečanj je bilo od 1. junija 1973, do danes 7, udeležba pa minimalna, največ 15 članov.

— Odbor društva se je sestel 4-krat.

— Za popularizacijo filatelije in seznanjanje občanov z našim delom smo uredili na pošti društveno omarico, v kateri z znamkami beležimo razne dogodke in predstavljamo naše nove znamke. Z istim namenom obveščati občane z našim delom, smo v Fužinarju dobili filatelistični kotiček, ki pa je do danes izšel le v dveh številkah.

— V tem poročilu ne smemo pozabiti na naše uspešno sodelovanje s pošto Ravne. To je predvsem zasluga upravnika pošte tovariša Jamnika, ki je z velikim razumevanjem pomagal rešiti nekatere naše probleme. Temu razumevanju se moramo zahvaliti, da dobi-

vamo danes vse serije priložnostnih znamk, ki pridejo na Ravne, in tako lahko s 130 kompletnimi serijami zagotovimo vsem članom zelene znamke.

— Kupili smo jugoslovanski katalog in PTT vestnik, v kratkem pa dobimo še Zumstein in revijo Filatelija. Vse publikacije so dostopne vsem članom.

— Ker mnogi člani ne spremljajo izdajanja vseh, predvsem pa rednih frankovnih znamk, smo sklenili, da bomo od sedaj naprej nabavljali tudi redne znamke. Ob tem pa se pojavlja nov problem: kako zagotoviti dovolj denarja? Za nakup 130 serij spomenika revolucije bi potrebovali okrog milijon dinarjev (starih).

Dogovorili smo se, da bo vsak član društva posodil društvu 50 din. Tako bi dobili neki osnovni kapital za nakup znamk.

— Vse zbiralce znamk obveščamo, da še imamo na zalogi vse znamke iz leta 1972.

— Vsi, ki potrebujete albume, sporočite svoje želje blagajniku društva tovarišu Mihelaču. Albume bomo dobili po tovarniški ceni. K. M.

ŠAH

Na 3. rednem odprtem šahovskem hitropoteznem prvenstvu Fužinarja za leto 1974 sta si prvenstvo podelila dipl. inž. Jože Žunec in mladi Planinšek. Vendar je po Sonnebornovem izračunu dobil 5 točk J. Žunec, ki je s tem stopil v korak z vodečimi.

Stanje po tem turnirju je naslednje: še naprej je v vodstvu N. Ristič s 7 točkami, sledijo J. Žunec, J. Jesenek in Planinšek 6, Erjavec 5 točk itn. Kaže, da bo borba za boljša mesta izredno zanimiva. Mlajši tekmovalci ne prikrivajo ambicij v borbi za najvišjo uvrstitev.

Vzporedno pa se igra kategoriški turnir. Sodeluje 18 šahistov brez kategorij. Prva polovica nastopajočih bo po veljavnih šahovskih pravilih dobila začetno četrto kategorijo. Četrtokategorični bodo potem igrali turnir za pridobitev tretje kategorije. Prvokategorični N. Ristič je z učenci Izobraževalnega centra odigral simultanko na 18 deskah. Po zanimivih borbah je izkušenemu Rističu uspelo dobiti vseh 18 partij.

jo-

PRVE ZNAMKE

Prva poštna znamka je bila izdana 6. maja 1840 v Angliji. To je znana znamka »črni peni«. S tem dnem se je začelo v Angliji redno plačevanje poštne službe z znamkami. Temu vzgledu so kmalu sledile tudi druge evropske dežele. Na ozemlju današnje Jugoslavije so prve znamke uporabili leta 1850. To so bile avstrijske znamke, ki so veljale v Sloveniji, Hrvaški in Vojvodini. Kneževina Srbija je tiskala svoje prve znamke leta 1866. Leta 1874 je izdala prve znamke in dobila prvo pošto Crna gora.

Leta 1874 je bil v Bernu sestanek predstavnikov posameznih poštne uprav in sprejeta pogodba o ustanovitvi splošne poštne zveze. Na tem sestanku so predstavniki iz 22 držav postavili temelje enotni svetovni poštne zvezi. Na sestanku je bil prisoten tudi predstavnik kneževine Srbije, ki pa takrat še ni bila suverena država. Danes, 100 let po podpisu pogodbe, deluje svetovna poštna organizacija pod imenom Svetovna poštna zveza in je ena izmed specializiranih ustanov Organizacije ZN. Svetovna poštna zveza ima ob svojem 100. rojstnem dnevu 148 držav članic.

Ko govorimo o prvih znamkah, se spomnimo še tega, da je bil idejni tvorec znamke Slovenec Lovrenc Košir. Kot uslužbenec avstrijske pošte je že leta 1835 dal idejo o znamki in njeni vlogi. Leta 1836 pa je svoj predlog o izdelavi in uporabi znamk predložil avstrijski vladi.

Vzporedno s prvimi znamkami pa so se pojavili tudi njihovi prvi ljubitelji — zbiralci. Osnovni cilj prvih zbiralcev je bilo čim večje število znamk. Današnji zbiralci se ne zadovoljujejo le s tem. Danes zbirajo znamke posameznih držav ali pa le znamke z določenim motivom.

Znamka je danes eden najuspešnejših ambasadorjev kulture in razvoja vsake dežele. Znamke so mala slikovita enciklopedija dežele, ki jih izdaja, imajo pa tudi veliko vzgojno vrednost. Opozarjajo nas na razne dogodke iz kulturnega, političnega in športnega življenja. Istočasno pa ostrijo naš estetski čut, saj so navadno na njih uspele likovne rešitve priznanih umetnikov.

Svetovni dan zdravja 1974

V vseh deželah, ki so članice Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), so tudi letos 7. aprila proslavili svetovni dan zdravja (SDZ). 7. april proslavljajo kot svetovni dan zdravja zaradi tega, ker je bila na ta dan 1948 ustanovljena v okviru Združenih narodov Svetovna zdravstvena organizacija. Letošnji SDZ predstavlja 25-letni jubilej svetovnih dnevov zdravja.

Že drugič, odkar proslavljamo SDZ, je bilo geslo letošnjega dneva zdravja: »PRAVILNA PREHRANA — BOLJŠE ZDRAVJE«. Dejstvo, da je problematika prehrane letos že drugič na programu SDZ, je dokaz, da je zadeva okrog pravilne prehrane zelo pereča, pa ne samo v zaostalih in slabše razvitih deželah, ampak tudi pri nas. Zaradi pomanjkljive prehrane in slabih prehranskih navad nastaja cela vrsta raznih zdravstvenih problemov, ki bi se jim lahko izognili, če bi bili poučeni o pravilni sestavi živil ali če ne bi imeli pri uživanju hrane nepravilnih navad, bodisi glede sestave kot glede časa in razporeda posameznih dnevnih obrokov. Nobenega dvoma ni, da zmanjšuje neprimerna prehrana obrambne sposobnosti telesa proti različnim okužbam, zlasti pri otrocih. Ponekod preobila hrana in napačna izbira živil prispevata svoj delež k stalnemu naraščanju presnovnih motenj ter k naraščanju števila obolenj srca in ožilja, kar povzroča na eni strani omejeno delazmožnost, na drugi strani pa prezgodnjo invalidnost in s tem tudi skrajševanje življenjske dobe.

Po vsem svetu pa tudi pri nas je neren problem onesnaževanja živil, kar povzroča akutne ali kronične zastrupitve s hrano in seveda s tem v zvezi tudi prej ali slej okvaro zdravja. Nove metode konserviranja in predelovanja živil so prinesle s seboj vrsto novih problemov. Posledice novjših postopkov z živi so razni dodatki in škodljivi ostanki v živilih, kar vse lahko pri dolgotrajnem uživanju takih živil vpliva na zdravstveno stanje ljudi, ki taka živila uživajo. Vrednost in užitnost hrane lahko zmanjšajo razna umetna gnojila, razne kemikalije, ki iz kakršnihkoli drugih razlogov pridejo npr. v živila, ki rasejo v zemlji, razna sredstva za konserviranje hrane, razne kemikalije, ki spremenijo svojo kemično sestavo, če leži živilo predolgo uskladiščeno, itd.

Letošnji SDZ je imel namen seznaniti naše prebivalce z zdravstvenimi problemi, ki jih povzroča neustrezna prehrana; opozoriti starše in vse, ki so odgovorni za prehrano otrok in mladine, na osnovne zahteve pravilne prehrane; informirati prosvetne delavce, da v okviru zdravstvene vzgoje ponovno poudarijo pomen pravilne prehrane ter higienskih navad v prehranjevanju za utrjevanje in napredek zdravja; opozoriti javnost, da obvešča organe sanitarne inšpekcije, kadar gre za ne-higiensko proizvodnjo ali prodajo živil; da se prek potrošniških svetov poostri družbena kontrola nad proizvodnjo in prodajo živil.

V zadnjih 50 letih se je način prehrane bistveno menjal. Zaradi spremenjenega načina dela, delovnega časa in zaradi vedno večje

zaposlenosti žena smo danes navezani na prehrano izven doma. Veliko število ljudi použije vsaj en obrok hrane izven svojega doma, najpogosteje na delovnem mestu. Sestav in higienska kakovost tega obroka zato tudi bistveno vplivata na način celotne prehrane in s tem indirektno tudi na zdravstveno stanje ljudi. Veliko otrok in mladine dobi vsaj en obrok v šolah in vzgojno varstvenih ustanovah. Pri otrocih in doraščajoči mladini je še posebno važno, da so ti obroki hrane v skladu s potrebami razvijajočega se organizma. Razen tega pa ne smemo pozabiti, da lahko s tem otrokom privzgojimo tudi pravilne prehranske navade.

Pri momentih, ki vplivajo na način prehrane, moramo brezpogojno misliti tudi na to, da je danes po vsem svetu zaposlenih veliko število žena in da to število stalno raste. To dejstvo zahteva tako od živilske industrije kot od trgovine večjo količino takih živil, ki se dajo hitro pripraviti ali pa so že napol pripravljena. Vsi ti problemi spremenjenega načina prehrane zahtevajo zaradi tega sodelovanje cele vrste strokovnjakov, služb in ustanov.

Občasne analize živil pri raznih skupinah prebivalstva so pokazale, da kalorična vrednost hrane pri nas v Sloveniji še nekako ustreza, da delavci, ki opravljajo najtežja fizična dela, izravnajo svoj domači kalorični primanjkljaj in slab časovni razpored obrokov s tistim obrokom, ki ga dobijo na delovnem mestu. Preveč kalorij v prehrani imajo navadno tisti delavci, ki opravljajo lahka fizična dela in ki imajo torej manjše kalorične potrebe. Na splošno je v porastu potrošnja maščob in ogljikovih hidratov, čeprav pri tem upada poraba žit in krompirja. Poraba živalskih beljakovin, ki jih naš organizem najbolj potrebuje, je sicer tudi v porastu in v poprečju zadošča, čeprav je še vedno premajhna pri tistih skupinah prebivalstva, ki imajo nizke osebne dohodke, večje število družinskih članov ter ob tem še slabe prehranske navade. V glavnem ima celotna naša prehrana še vedno premalo vitaminov in rudninskih snovi.

Nizka poraba beljakovin pri nas ni samo posledica gospodarskih razmer, ampak gre precej na račun nezadostne poučenosti in neustreznih prehranskih navad. Premalo uživanja mleka, ki je razmeroma cenen izvor živalskih beljakovin, rudninskih snovi in vitaminov. Po porabi mleka je naša država čisto na koncu evropske lestvice. Tudi potrošnja zelenjave in sadja je še premajhna in kaže velika sezonska nihanja, kar je posledica neorganiziranosti tržišča in cen. Kalorije, ki jih dajejo tako imenovana zaščitna živila, kot so meso, zelenjava in mlečni izdelki, so nesorazmerno dražje od tistih kalorij, ki izvirajo iz žit in maščob.

Zaradi vseh teh ugotovitev je torej izredno važno, da je sestava hrane v obratih družbene prehrane, v vzgojno varstvenih ustanovah, v internatih, šolah in šolskih mlečnih kuhinjah taka, da predstavlja res nadomestilo za vse to, kar v domači prehrani primanjkuje.

Ugotovljeno je bilo, da opravljajo ljudje večino fizičnih in intelektualnih del v dopoldanskem času. Ob tem se je pokazalo, da ponekod tudi do 60% zaposlenih pred prihodom na delo ne zajtrkuje. Delavci pred prihodom na delo pogosto popijejo le kakšno žgano alkoholno pijačo. Vrednost zajtrka tudi pri tistih, ki zajtrkujejo doma, ne presega 100—200 kalorij, medtem ko bi bilo zaželeno, da bi organizem dobil pred začetkom dela 400—500 kalorij. Nobenega dvoma ni, da ima taka prehrana svoj negativni vpliv na delovno storilnost, ki se po prihodu na delo ne dviga tako, kot bi pričakovali, ampak naraste šele po malici, to je po 10. uri.

Odras nepravilne ali pomanjkljive prehrane je prav gotovo dejstvo, da ugotavljamo na nekaterih območjih Slovenije pri sistematičnih pregledih šolskih otrok tudi do 20% slabo prehranjenih. Prav tako lahko za 3—6% slabokrvnosti, ugotovljene pri teh pregledih, dolžimo nepravilno prehrano. Nimamo na žalost točnih podatkov o tem, kako vpliva nepravilna prehrana na delazmožnost, na šte-

vilo poškodb na delovnem mestu in na bolniški stalež sploh, gotovo pa je, da vpliv prehrane na vse te dejavnike ni čisto majhen. Našteti problemi in ugotovitve so bili predmet predavanj ob letošnjem SDZ. Ne bi bilo prav, da bi zadevo zaključili z enim samim predavanjem ali člankom. Zaradi tega bo akcija za pravilno prehrano in boljše zdravje trajala dalj časa in si vsi, zlasti pa zdravstveni delavci želimo, da bi navodila, o katerih bodo naši ljudje v zvezi s prehrano slišali ali o njih brali, res pripomogla k izboljšanju današnjega stanja prehrane pri nas.

Prim. dr. Vlado Weingerl

FORMA VIVA, ROŽE IN SMETI

Na Ravne med drugimi večkrat prihaja tudi neki nizozemski turist, ki kot vsi turisti rad fotografira. Ta je začel že kar pri skulpturi *Forme vive* pred Jagrom, pa je v svoje veliko razočaranje zagledal nekaj metrov pred njo smetišče.

Mož ni zloben in zelo občuduje naš napredek.

»Tako mlado in majhno mesto, pa ima gimnazijo, DTK, veliko knjižnico. Ampak, kako da ne znate ceniti tega, kar imate?«

Ko je to povedal, je že videl z Javornika smetišče na robu Čečovja ter odpadno lepenko nad domom upokojencev. Srečal je tudi uničene klopi v parku in prehodil pot proti smučarski koči ter videl smetišče onstran Suhe, še više zunaj mesta pa odlagališče starih odev in blazin, ki jih nihče ne zažge.

Ali vemo, koliko je samo na poti na Brinjevo goro polivinilastih vrečk, da ne govorimo o stanju na vrhu, pa spet vrečke po gozdnih stezah še od lanskega obiranja borovnic?

»Ne veste, da plastika zelo počasi gni?« se je začudil. »Kakšna smetišča bodo torej tu čez nekaj let!«

Kot nalašč je videl tudi, kako so otroci vlačili narazen kartonske škatle za trgovskim domom. So za to krivi otroci ali trgovina Merx ali kdo drug? Krajevna skupnost da vsako pomlad očistiti okolico, kar ne stane malo, a kmalu se začne navlačen spet nabirati.

Pri nas ni malo ljubiteljev čistoče in gojiteljev rož, ki se sprašujejo zakaj so lahko nekateri drugi kraji čisti, Ravne pa ne. Večina je za to, da bi ravnali strožje. Začeli bi pri starših in vpisovali otroke v planinsko društvo in k tabornikom, kjer lahko slišijo predavanja o varstvu narave. Morda pa so še kakšne druge poti, da nas ne bo treba biti sram pred tujci in samimi seboj.

L. I.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili na zadnji poti našega ljubega očeta, dedija in pradedija *Luka Juha*, ga obdarovali s cvetjem in venci ter nam z živo ali pisano besedo lajšali žalost ob nenadomestljivi izgubi, prisrčno zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo ZB, govornikom, godbi železarjev in pevskeemu zboru Fužinar.

Hčerka Mira in sorodstvo

IZ DELA NAŠIH TABORNIKOV

Taborniški odred Koroških jeklarjev je v počastitev dneva žena organiziral proslavo za matere tabornikov, 24. marca 1974 pa so vodniki pripravili izlet za najmlajše tabornike na Brinjevo goro.

Ob koncu marca so ustanovili klub za starejše člane z namenom, da se taborniška organizacija še razširi in da se poveča družabno življenje. Ob kupu vsakdanjih opravil naj bi tudi starejši taborniki imeli svoj klub za razvedrilo, kjer bi ob sproščnem pogovoru lahko tudi pripomogli k uspešnemu delu taborniške organizacije.

Z.

Marija Čuk

Zapihali so pomladanski vetrovi in nam zašepetali tragično vest, da si preminila ti, naša dolgoletna sodelavka in prijateljica. Danes, ko stojimo ob tvojem svežem grobu s povešenimi glavami in otožnimi obrazi, danes, ko se vsi zbrani poslavljamo od tebe, naše dobre tovarišice in znanke, naše sodelavke, nas pri srcu tišči in ob-

sojamo kruto usodo, ki te je iztrgala in oddvojila od nas in tvoje družine. Teško je z besedami povedati, kako nas je vse to prizadelo, saj nam vsak član, vsak sodelavec mnogo pomeni.

Rodila si se na trdi koroški zemlji. Kruha usoda te je kmalu iztrgala materi iz rok. V tistih letih, ko si bila najbolj potrebna mamine besede, si ostala sama.

Ko si si ustvarila družino, si vso svojo ljubezen prenesla na svoje otroke in moža. Ljubila si jih, kot lahko ljubi le mati, toda tvoja pot je bila vedno trda.

Kljub temu pa si bila vedra in nasmejana. S humorjem in žilavostjo si premagovala bremena in ovire, s svojo življenjsko energijo si jih premagovala vse do zadnjega trenutka. Bila si dobra, nesebična prijateljica, vedno si rada pomagala in nudila toplo besedo vsakomur.

V imenu sindikalne podružnice skupnih služb ter tvojih sodelavcev izrekam tvojemu možu, otrokom in vsemu ožjemu sorodstvu globoko sožalje — tebi, Marija pa, naj ti bo lahka koroška zemlja. Spomin nate bo večno živel v naših srcih in mislih.

Cvetka Golob

Ivan Božič

Nismo še pozabili pred kratkim umrlega sodelavca, katerega smo spremljali na njegovi zadnji poti v Sentjanžu, ko smo zopet danes na enaki poti. Tokrat je nas sodelavce zopet presenetila žalostna vest, da tudi tebe, dragi Ivan, ni več med nami.

Novica o tvoji smrti je bila še toliko težje razumljiva, ker si bil isti dan, ko se je zvečer utrgala nit tvojega življenja, dopoldne še v službi. Zakaž si se tako hitro poslovil od nas, veš samo ti, skrivnost svoje usode in odločitve neseš s seboj v prerani grob. Tvoja življenjska pot ni bila lahka, saj si bil rojen visoko v hribih Kozjega vrha v številni kmečki družini. Tudi fašizem ni prizanesel vaši družini in si moral kot mlad fant v celovške zapore kot zaveden Slovenec. Tu si tudi pomagal

prenašati otroke drugih v zaklonišča, ko so zavezniki bombardirali in sejali smrt med fašizmom.

Ker doma ni bilo dovolj kruha za vse otroke, ste morali kmalu v svet po boljši in večji kos kruha za sebe in svoje družine. Tako je tudi tebe peljala pot med koroške jeklarje, kjer si delal le 17 dni manj kot polnih 20 let. Letos bi slavil visoki delovni čas, t. j. bil bi proglašen za 20-letnega jubilaranta dela.

Bil si še mlad. Starost 42 let je moška doba v polnem razcvetu ustvarjalnosti in delovnih moči. Bil si priden, sodelavci so te imeli radi, bil si priljubljen med sosedi in znanci. Oženil si se tudi pred slabimi 20 leti in si ustvaril številno družino. Da bi bilo vsem lepše, si kupil pred osmimi leti Grabnarjevo bajto, kjer si iskal še dodatne vire dohodka ter boljši kos kruha za družino. Čeravno na bajto, kjer si stanoval, sonce sije poredko, si vendar bil zadovoljen, ker si odpiral in zapiral le svoja vrata. Skratka, poznal si vse življenje samo težko in trdo delo, saj nisi poznal posebnih dobrot. Našel si zadovoljstvo v delu, ki je bilo tvoje veselje.

Toda človeku je menda že ob rojstvu določeno, kako bo živel in kdaj se mu bo pretrgala nit življenja. Pri tem smo brez moči.

Dolgo bi še lahko naštevali dobrrote in tvoje delo, ali kaj, ko te ni več, niti nas ne slišiš več. Pogrešali te bomo, med sodelavci pa boš v trajnem spominu.

Tvoji ženi, otrokom, bratom in sestram ter prijateljem in znancem izrekam v imenu sodelavcev čistilnice iskreno sožalje. Tebi, dragi Ivan, za tvoje delo iskrena hvala in naj ti bo lahka koroška zemlja pod Črneško goro!

P. K.

Anton Jeromel

Globoko nas je presunila vest, da si nas za vedno zapustil v cvetu svoje moške dobe. Odšel si brez slovesa od nas, zato pa smo prišli mi v tvoj domači kraj, da se ti poklonimo in v duhu malo pokramljamo s teboj. Ko si bil še med nami, se pač nismo poglobili v tvoje osebno življenje, ker si o sebi rajši molčal in brez tarnanja opravljal delo. Je že taka navada, da smo željni človeka spoznati takrat, ko ga ni več med nami.

Anton Jeromel se je rodil 14. aprila 1929 v Podgorju. Bil je član številne družine, zato je občutil trdo življenje že čisto mlad. V tistih časih je bilo zelo hu-

do, ker ni bilo dela ne denarja. Že čisto majhen je moral prijeti za lažje kmečko delo, če ne drugega, je pa pasel in opravljal živino. Osnovno šolo je obiskoval v Podgorju. Imel je voljo do učenja, ali zaradi takratnih razmer ni bilo možnosti, saj ni bilo štipendij in ne drugih podpor za šolanje. V tistih časih so se lahko šolali samo otroci premožnejših staršev, kmečki in drugi so morali ostajati doma ter biti za hlapce in dekle pri hiši. Tako se je godilo tudi pokojnemu Tonetu. Ko je končal osnovno šolo, je moral prijeti za vsa težka dela pri hiši. Razen tega je dobil v oskrbo konje. Vstajal je zgodaj in jih krmil, ko se je pa zaznal dan, jih je že vpregal in šel na furo. Vračal se je pozno zvečer moker in prezebel, ali njegovega delavnika še ni bilo konec, moral je še nakrmiti in napojiti konje.

Ko je prišel čas, da je moral k vojakom, se sploh ni pojezil. Nič se mu ni zdelo težko, ker je bil utrjen kmečki fant. Po odsluženju vojaščine si je zaželel lastnega gnezdeca. Našel si je ljubečo družico in začel na svojo pest gospodariti. Prva nje-

gova skrb je bila, da bi si našel zaposlitev. Našel jo je, in to pri nas v železarni Ravne. Ker pa zaradi oddaljenosti in slabih prometnih zvez ni mogel prihajati vsak dan domov, si je našel stanovanje na Ravnah. Tako ločeno, žena in sin na Dobravi, on pa na Ravnah, so živeli pet let. Da bi si izboljšal svoj gmotni položaj, je na Ravnah po šihu iskal priložnostna dela, da bi obnovil svojo domačijo, na katero se je vrnil.

Dragi Tone! Lahko te imamo za vzgled kot vztrajnega, poštenega in pridnega moža. Imel si železno voljo do ustvarjanja, zato si imel tudi povsod uspeh. V tovarni si prijel za vsako delo in ga v redu opravljal. V svoji vnemi in marljivosti si pa pozabil na svoje zdravje, ki ga je načela huda, zahrbtna bolezen, proti kateri je še vsa današnja zdravniška znanost brez moči. Ko si se vrnil iz bolniške, smo vsi upali, da bo sedaj v redu, saj si se že kar dobro počutil. Lažjega dela niti nisi hotel sprejeti, ampak si rekel: »Jaz bom kar tu, sem najbolj navajen.« Ali bolezen ni mirovala. Odtrgala te je spet od dela in te za vedno položila k počitku, katerega si v življenju nisi privoščil.

Dragi Tone! Pomlad prihaja. Kliče te zemlja, da ji s svojimi pridrniimi rokami zrahljaš nedra in pripomreš k rasti mladim bilkam. Pogrešala te bo domačija, še bolj pa ljubeča žena in sinek. Pogrešali te bomo mi, tvoji sodelavci. Še čez 20 let si delil z nami dobro in hudo, zato se nam zdi, da smo izgubili člana velike, složne

O POŽARIH

Iz statistike požarov, ki se vodi pri občinski gasilski zvezi Ravne, je razvidno, da se v pomladanskih mesecih največ pojavljajo gozdni požari. Zaradi zažiganja suhe trave na travnikih, čiščenja in zažiganja požarnih pasov ob železnici lahko nastanejo požari velikega obsega. Naši gozdovi že zaradi strupenih plinov niso tako zeleni, kot bi morali biti, zato ne smemo dopuščati, da bi jih pustošili in spreminjali še požari. Vzroki gozdnih požarov so večinoma nedolžne igre otrok z vžigalicami. Da bi lahko to preprečili, moramo v akcijo vsi. V naši občini sodelujeta pri preventivnih ukrepih občinska gasilska zveza in gozdno gospodarstvo. Prirejata razna predavanja po šolah in le tako lahko računamo na uspeh akcije. Seveda starši ne smejo stati ob strani.

Zapisniki oz. požarna poročila kažejo, da se pojavljajo tudi dimniški požari. To so požari lažjega pomena, dokler ne nastopijo poznejše komplikacije zaradi slabe zdržljivosti dimnikov.

Požarom, ki nastajajo v dimnikih, so vzrok večinoma vžigi saj, ki nastanejo zaradi nepopolnega zgorevanja v priključenih kuriščih. V kuriščih zgorevajo trda ali tekoča goriva. Ker pa pred leti npr. oljnih peči še nismo uporabljali v takem številu kot danes, jim tudi dimniki niso povsod prilagojeni. Če dimniška tuljava ni dovolj velika, preprečuje popolno izgorevanje, ker pač ni zadosti kisika v dimniku. Ko se dim ohlaja, se saje usedajo na dimniške stene, ko pa se nakopičijo, se vnamejo.

Požar v dimniku je treba vzeti enako resno kot vsak drug požar. Znano je, da so nastali veliki požari iz navadnega dimniškega požara. Tako je npr. pred leti na Prevaljah gorela trgovina z mešanim blagom, lahko pa bi našli tudi požare, ki so upepelili stanovanjska in gospodarska poslopja.

Občinska inšpekcijska služba zato pregleduje podstrešja v stanovanjskih poslopih, ki niso vsa tako čista, kot bi morala biti. Okolica dimnika mora biti čista in imeti prost dostop. Pod dimnimi vratci morajo biti betonska tla. Če so dimniki močnejši, ni nevarnosti, da bi se požar razširil v podstrešje.

V primeru vžiga je vsekakor treba obvestiti gasilce, ker se nikoli ne ve, kako se lahko razširi dimniški požar. Na Ravnah lahko kličemo gasilce po telefonu na š. 93 ali 86 123.

Gasilci na Ravnah prosimo krajanje, naj nas ne kličejo, ko zaslišijo sireno, da bi zvedeli, kje gori in kaj gori, ker imamo takrat važnejše delo kot dajanje informacij.

Pozivamo vse krajanje k sodelovanju, da bi izboljšali požarno preventivo doma in v delovnih organizacijah.

Franc Rotar

DELOVNE NEZGODE V MARCU 1974

Ivan Strmšek, livarna — med čiščenjem podesta v pripravi peska se je spotaknil ob gumijasti cevi, ki naperja plug, ter si pri padcu poškodoval desno roko.

Alojz Svetina, livarna — pri signiranju ulitkov se mu je eden skotalil na desno nogo ter mu poškodoval palec.

Jože Jezernik, topilnica — med čiščenjem ponovce mu je priletel tujek v oko.

Milan Pogorevčnik, topilnica — pri zakladanju odpadkov v elektro obločno peč se mu

družine. Med nami je ostala vrzel, ki je boleča za vse nas. Pogrešali bomo tvojo vedrino in prijateljstvo, pogrešali tvojih pridnih rok. Rad bi olajšal bolečine tvojim najbližjim z obljubo, da te bomo kot poštenega, vestnega in pridnega sodelavca imeli vedno za vzgled in te ohranili v lepem spominu.

V imenu sindikalne organizacije železarne Ravne, sodelavcev in obratovodstva kovačnice izrekam globoko sožalje ženi, sinu in ožjemu sorodstvu. Tebi, Tone, pa naj bo lahka domača zemlja!

Hitro ukrepanje

Foto: Broman

je skotalil kos odpadnega železa na nart leve noge.

Silvo Gračnar, topilnica — pri zasipavanju kokil z ostružki mu je spodrsnilo s kokile ter si je pri padcu poškodoval medplečje in komolec desne roke.

Alojz Videršnik, kovačnica — pri kovanju gredice je veriga dvigala zdrsnila s klešč, pri tem ga je obračalni drog udaril po kazalcu desne roke.

Franc Potočnik, kovačnica — pri nakladanju postruženih kosov na kamion je eden zdrsnil iz klešč ter se nato prekotil na tla ter mu poškodoval palec leve noge nad zaščitno kapico.

Ivan Sagonečnik, kovačnica — pri brušenju valjane palice se mu je zapičil tujek v desno oko. Pri svojem delu ni uporabljal zaščitnih očal.

Ludvik Lipovnik, livarna — pri predstavljanju modelov se mu je eden skotalil na meča leve noge.

Stefan Kozlar, čistilnica — pri obračanju gredice na delovni mizi centromaskina se mu je ta prekotila ter mu padla na kazalec leve roke.

Alojz Kotnik, topilnica — med metanjem železne rude v elektro obločno peč je talina brizgnila iz peči ter ga opekla po dlani leve roke.

Ivan Močnik, topilnica — med postavljanjem zaboja na odlagalno mesto je držal z levo roko za rob zaboja ter ga usmerjal, pri tem pa se je skotalil odpadek železa v zaboju ter mu poškodoval dlan leve roke.

Ferdo Rus, čistilnica — pri obračanju ulitka na delovni mizi se mu je ta skotal na levo roko ter mu poškodoval mezinček.

Drago Lešnik, strojni remont — na brusilni koci si je pri brušenju kovinske plošče obrusil palec leve roke.

Barbara Golob, obrat strojev in delov — pri nastavitvi končnika za hod delovne mize je končnik pregloboko prijela, pri tem jo je spodnji del poškodoval, tako da ji je stisnil noht na kazalcu leve roke.

Dominik Kašnik, obrat pnevmatičnih strojev — pri nabijanju orodja na revolverški stružnici mu je pri udarcu s kladivom priletel tujek v oko.

Bernard Fink, centralna delavnica — pri struženju sklopke na stružnici se mu je pri odstranjevanju ostružkov s kavljem zarezal daljši ostružek skozi rokavico v palec desne roke.

Jože Rahten, TRO Prevalje — pri spenjanju osredkarja v vrtalno glavo mu je zdrsnil ključ od vrtalne glave, pri tem pa je z levo roko — podlahtnico oplazil po vpetem rezkarju.

HVALA ZA RAZUMEVANJE

Medobčinsko društvo telesnih invalidov s sedežem na Ravnah se iskreno zahvaljuje za materialno pomoč, ki smo jo dobili od osnovnih organizacij sindikata železarne ter občinske konference SZDL. Društvo razpolaga z zelo skromnimi finančnimi sredstvi, zato smo omenjene organizacije prosili za finančno pomoč. Ker nam je bila ta pomoč dana, se je lahko 33 naših članov udeležilo športnega tekmovanja v Murski Soboti.

Že tradicionalno tekmovanje invalidov športnikov iz severovzhodne Slovenije je bilo v času svetovnega dneva invalidov.

Predsednik društva
Franc Leskošek

ZAHVALA

Vsem sodelavcem delavnice v valjarni pod vodstvom mojstra Logarja in sindikatu se najlepše zahvaljujem za spominsko darilo in poslovilne besede ob mojem odhodu v pokoj.

Želim vsem prijateljem in sodelavcem mnogo uspeha in sreče.

Franc Apšner

ZAHVALA

Sindikatu Železarne Ravne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi jo je nudil v času moje bolezni, delovnim tovarišem hvala za obisk v bolnišnici in darilo, vodstvu enote II pa za veliko razumevanje, posebno tov. Osenjaku.

Anton Vočko

ČESTITKA

Dne 8. marca 1974 je na VTŠ Maribor diplomiral tov. Jože Grzina za inženirja strojništva. Za uspeh mu iskreno čestitam sodelavke in sodelavci, prijatelji in znanci.

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. II. do 20. III. 1974

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
Sprejeti delavci:					
1.	Aberšek Ivica	31. 1. 1953	KV šivilja	služba za oblikovanje OD	prva zaposlitev
2.	Banič Branko	25. 8. 1953	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
3.	Benjak Ištvan	15. 5. 1944	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
4.	Bjeljac Milan	3. 5. 1953	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
5.	Bodza Džordže	3. 7. 1944	NK delavec	livarna	prva zaposlitev
6.	Boromisa Džordže	8. 9. 1953	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
7.	Božič Mile	8. 9. 1945	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
8.	Breg Peter	9. 7. 1942	KV varilec	čistilnica	ponovna zaposlitev v ZR
9.	Budim Marko	25. 2. 1936	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
10.	Čavar Dragoslav	25. 1. 1954	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
11.	Čolakov Dimitar	2. 5. 1947	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
12.	Čolić Seid	1. 2. 1950	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
13.	Esapović Nikola	19. 10. 1950	KV varilec	livarna	iz druge delovne organizacije
14.	Fajmut Štefan	26. 7. 1956	NK delavec	materialna služba enote II.	iz druge delovne organizacije
15.	Gajić Dragan	1. 3. 1953	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
16.	Gajić Stevan	21. 11. 1952	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
17.	Ilić Stevan	2. 3. 1947	NK delavec	livarna	iz druge delovne organizacije
18.	Jagica Stevan	2. 4. 1941	KV čevljar	valjarna	iz druge delovne organizacije
19.	Jerlah Ivan	7. 8. 1949	NK delavec	transport	iz druge delovne organizacije
20.	Joža Stevan	24. 5. 1947	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
21.	Kajzer Jože	7. 3. 1936	NK delavec	čistilnica	ponovna zaposlitev v ZR
22.	Ketiš Avgust	2. 8. 1952	PK kovač	kovačnica	ponovna zaposlitev v ZR
23.	Kobolt Marija II.	27. 1. 1937	NK delavka	kemijski laboratorij	iz druge delovne organizacije
24.	Kotnik Marjeta	2. 6. 1957	NK delavka	obrat industrijskih nožev	prva zaposlitev
25.	Kovačec Marta	14. 5. 1957	NS	fazna kontrola v enoti I.	prva zaposlitev
26.	Mačuš Fabijan	20. 5. 1953	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
27.	Matijević Vukašin	25. 12. 1952	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
28.	Naveršnik Branko	13. 5. 1953	NK delavec	obrat industrijskih nožev	iz druge delovne organizacije
29.	Oto Albert	17. 9. 1955	NK delavec	obrat industrijskih nožev	prva zaposlitev
30.	Pavlič Stanko	1. 5. 1942	NK delavec	transport	iz druge delovne organizacije
31.	Pavše Marija	25. 9. 1950	SS kmetijski tehnik	PD enote I.	prva zaposlitev
32.	Pečnik Franc	16. 10. 1948	PK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
33.	Pikaló Mirko, dipl. inž.	29. 10. 1946	VS dipl. inž. tehn. fizike	kontrola kakovosti	iz JLA
34.	Pongračič Milan	14. 1. 1950	PK žerjavovodja	kovačnica	iz druge delovne organizacije
35.	Robnik Marjeta	3. 10. 1954	KV frizerka	nabavna služba	prva zaposlitev
36.	Rožič Viljem	11. 12. 1955	KV valjavec o. p.	valjarna	iz Sol. centra Ravne na Koroškem
37.	Skrivalnik Peter	27. 1. 1954	PK kovač	kovačnica	ponovna zaposlitev v ZR
38.	Stanta Branko	24. 12. 1950	KV strugar	PD tehn. služba	poklicna rehabilitacija
39.	Škudnik Slavko	12. 4. 1952	PK delavec	valjarna	prva zaposlitev
40.	Štruc Cvetko	10. 5. 1958	NK delavec	materialna sl. enote II.	iz druge delovne organizacije
41.	Šumnik Peter I.	14. 6. 1947	PK varilec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
42.	Suša Milan	14. 8. 1953	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
43.	Torej Berta	10. 4. 1943	KV frizerka	PD tehn. služb	obrtnik
44.	Vavče Ivana	22. 8. 1941	NK delavka	obrat industrijskih nožev	prva zaposlitev
45.	Verhovnik Ivan V.	28. 12. 1941	NK delavec	špedicija	iz druge delovne organizacije
46.	Zebec Beno	14. 5. 1952	PK varilec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
Odjavljeni delavci:					
1.	Apšner Franc	12. 1. 1915	KV ključavničar	valjarna	starostna upokojitev
2.	Božič Ivan	21. 6. 1931	NK delavec	čistilnica	umrl
3.	Bricman Peter	12. 10. 1937	KV ključavničar	centralna delavnica	samovoljna zapustitev dela
4.	Čuk Marija	29. 8. 1929	NS	PD valjarne	umrla
5.	Dvoršak Jožef	5. 9. 1952	PK strugar	topilnica	samovoljna zapustitev dela
6.	Fratar Ivan	28. 2. 1955	KV ključavničar	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
7.	Gorjanc Janez	23. 11. 1907	SS strojni tehnik	transport	starostna upokojitev
8.	Grubelnik Rudolf	3. 4. 1919	NK delavec	valjarna	invalidska upokojitev
9.	Herman Alojz	19. 6. 1944	KV mehanik za kmetijske stroje	obrat strojev in delov	dana odpoved
10.	Jazbec Alojz	27. 5. 1947	PK žerjavovodja	valjarna	samovoljna zapustitev dela
11.	Ješovnik Franc	3. 11. 1956	NK delavec	skladiščna operativa	samovoljna zapustitev dela
12.	Knez Ivan	16. 3. 1936	NK delavec	gradbeni obrat	invalidska upokojitev
13.	Krajger Marjan	4. 3. 1950	NK delavec	topilnica	samovoljna zapustitev dela
14.	Krevzelj Jože	5. 1. 1955	PK žarilec	livarna	samovoljna zapustitev dela
15.	Lipuš Alojz	1. 6. 1936	NK delavec	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
16.	Marošek Franjo	30. 6. 1953	PK talilec	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
17.	Pepelnik Jože	22. 7. 1931	NK delavec	čistilnica	samovoljna zapustitev dela
18.	Pogorevc Rok	24. 7. 1944	NK delavec	čistilnica	samovoljna zapustitev dela
19.	Potočnik Anton III.	21. 4. 1940	SS gradbeni tehnik	gradbeni obrat	dana odpoved
20.	Srčič Alojz	2. 1. 1953	KV livar	livarna	dana odpoved
21.	Stupan Karolina	26. 11. 1949	SS gimnazija	odd. za ekonom. analize TS	dana odpoved

Izobrazba — kvalifikacija:

Izobrazba — kvalifikacija:

Sprejeti delavci:

- 1 — VS dipl. inž. tehn. fizike
- 1 — SS kmetijski tehnik
- 1 — KV šivilja
- 2 — KV varilca
- 1 — KV čevljar
- 2 — KV frizerki
- 1 — KV valjavec o. p.
- 1 — KV strugar

- 1 — PK žerjavovodja
- 2 — PK kovača
- 1 — PK delavec
- 2 — PK varilca
- 28 — NK delavcev
- 1 — NS

Odjavljeni delavci:

- 1 — SS strojni tehnik
- 1 — SS gradbeni tehnik
- 1 — SS gimnazija
- 1 — KV mehanik
- 3 — KV ključavničarji
- 1 — PK žerjavovodja
- 1 — PK žarilec
- 1 — PK talilec
- 1 — PK strugar
- 1 — KV livar
- 8 — NK delavcev

Šolski center Ravne na Koroškem razpisuje

sprejem 144 (136 moških in 8 žensk) učencev v poklicno kovinarsko in metalurško šolo v šolskem letu 1974/75 za izučitev poklicev: topilca v črni metalurgiji (10 m.), kovača (11 m.), kalilca (8 m.), valjavca profilov in pločevine (8 m.), strojnega ključavničarja (40 m.), strugarja (15 m. + 2 ž.), rezkalca (15 m. + 2 ž.), brusilca (16 m. + 4 ž.), obratnih električarjev (11 m.) in industrijskega kleparja (2 m.).

Šola traja tri leta. Pravico do vpisa imajo državljani SFRJ, stari od 14—18 let, ki so uspešno končali osnovno šolo.

Redni vpis učencev bo 28. junija, a izredni 30. avgusta 1974.

Navedena dne se morajo učenci osebno javiti ob 8. uri na upravi centra.

Kandidati morajo predložiti upravi centra naslednje listine:

1. Lastnoročno izpolnjeno prijavo za vpis v 1. razred strokovne šole obr. 1,20 s točnim naslovom in pošto.

2. Zadnje šolsko spričevalo — odpustnico (original) o dovršeni osnovni šoli.

3. Izpisek iz rojstne matične knjige.

4. Splošno zdravniško spričevalo z rentgenskim pregledom pljuč v zdravstvenem domu na Ravnah, vsak terek in četrtak od 7.—10. ure. Pred pregledom mora biti vsak tešč.

5. Življenjepis.

Šola bo izbrala kandidate na podlagi učnega uspeha, a v primeru prevelikega števila prijavljenih na podlagi sprejemnega izpita iz slovenskega jezika in računstva v obsegu snovi, ki je predpisana za 8. razred osnovne šole. Kandidati, ki pokažejo boljši uspeh, imajo prednost pri sprejemu. V tem primeru bodo sprejemni izpiti 28. junija oziroma 30. avgusta s pričetkom ob 8. uri.

Učenci obratni električarji bodo obiskovali teoretični del pouka v Elektro-gospodarskem šolskem centru v Mariboru, praktični del pouka pa v obratni Železarni Ravne, a učenca industrijskega kleparja bosta obiskovala teoretični del pouka v Kovinarskem šolskem centru v Mariboru, praktični del pouka pa v obratu strojnega remonta Železarne Ravne.

Istočasno svet centra razpisuje sprejem 75 (75 moških) v šolo za specializirane metalurške delavce: strojnih kovačev (10 m.), valjavcev profilov (15 m.), talilcev pri elektro peči

(25 m.), strojnih kaluparjev (15 m.) in žičarjev (10 m.).

Pravico do vpisa imajo državljani, ki so uspešno končali najmanj 6 razredov osnovne šole in zadostili šolski obveznosti.

Vpis je enak, kot je navedeno za vpis za učence v poklicno kovinarsko in metalurško šolo in je prav tako treba predložiti vse dokumente, ki so zgoraj navedeni. Kandidati, ki bodo pokazali boljši uspeh, bodo imeli prednost pri sprejemu. Vsi kandidati se morajo javiti na šolskem centru na Ravnah 28. junija ob rednem vpisu in 30. avgusta ob izrednem vpisu.

Učenci poklicne kovinarske in metalurške šole in učenci šole za specializirane metalurške delavce sprejemajo v času šolanja mesečno štipendijo, če sklenejo štipendijsko pogodbo z Železarno Ravne.

Višina štipendije znaša:

	za kovinarske in elektro poklice	za metalurške poklice	za dosežen učni uspeh	
			dober	pr. dober odličen
I. letnik	300	380	370	400
II. letnik	340	440	390	420
III. letnik	380	500	430	460

Med šolskim letom se izplačuje le osnovna štipendija, medtem ko se nagrada izplača učencem — štipendistom ob koncu šolskega leta, ko se ugotovi dosežen učni uspeh (v enkratnem znesku).

Prav tako svet centra razpisuje sprejem 34 učencev in učenk v strojni oddelku tehniške srednje šole Jesenice, dislocirano enoto na Ravnah na Koroškem.

Šola traja 4 leta. Pravico do vpisa imajo državljani SFRJ, stari od 14 do 18 let, ki so uspešno končali osnovno šolo. Učenci s prav dobrim in odličnim uspehom ne opravljajo sprejemnega izpita, vsi drugi pa morajo opraviti sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike iz obsega snovi za 8. razred osnovne šole.

NAŠI UPOKOJENCI

Franc Apšner, roj. 12. januarja 1915, v železarni od 10. novembra 1934 dalje s prekinitvijo, nazadnje v obratu valjarne kot ključavničar. Starostno upokojen 28. februarja 1974

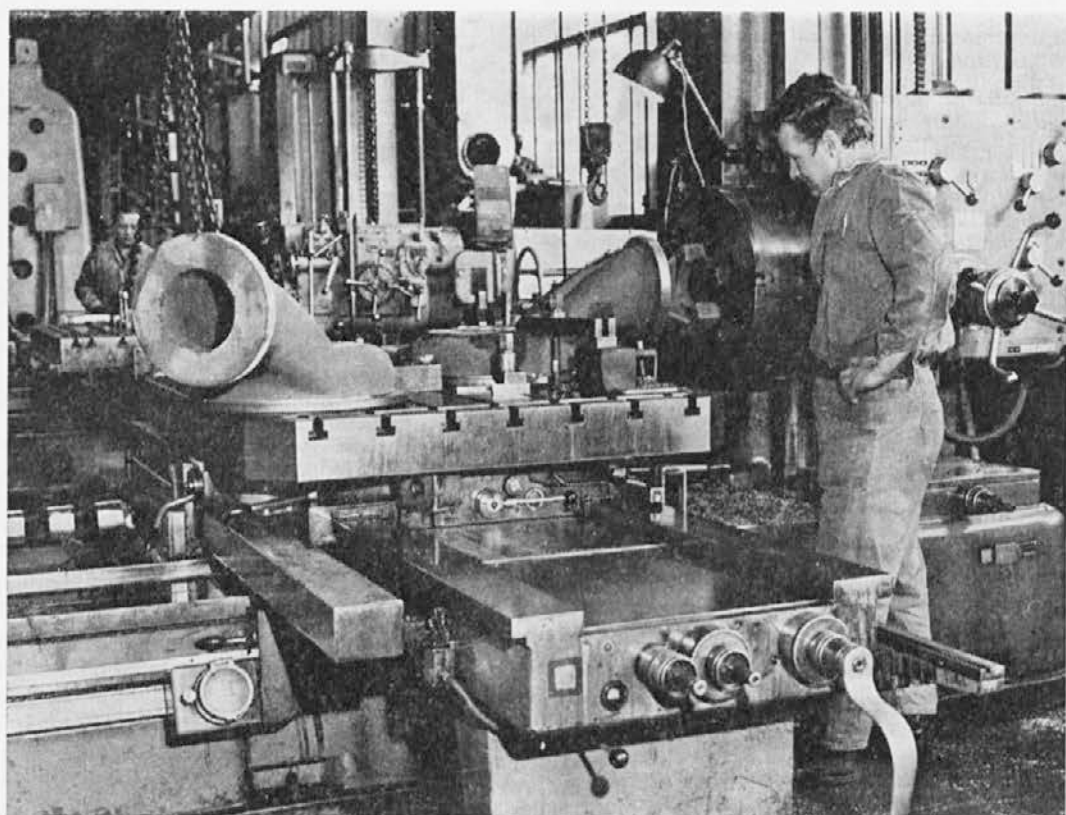
Rudolf Grubelnik roj. 3. aprila 1919, v železarni od 1. januarja 1953 dalje nazadnje v valjarni kot žerjavovodja grabilca. Inval. upokojen 28. febr. 1974

Ivan Knez, roj. 16. marca 1936, v železarni od 20. julija 1970 dalje, nazadnje v gradbenem obratu kot dnevničar. Invalidsko upokojen 28. februarja 1974

Janez Gorjanc, roj. 23. nov. 1907, v železarni od 1. aprila 1949 dalje s prekinitvijo, nazadnje kot vodja obrata transporta. Starostno upokojen 15. 3. 1974

Pri obdelavi

Sprejemni izpiti bodo 28. junija 1974 ob 7. uri oziroma 30. avgusta 1974 ob 7. uri.

Pri sprejemu se prav tako upošteva rezultat psihološkega testa v 8. razredu osnovne šole.

Redni vpis bo 28. junija, a izredni 30. avgusta 1974.

Kandidati morajo ob vpisu predložiti vse dokumente, ki so navedeni za vpis v poklicno kovinarsko in metalurško šolo.

Pouk za vse šole se prične 2. septembra ob 6. uri zjutraj. Pomanjkljivo opremljeni prijavi ne bomo mogli upoštevati.

Železarna Ravne bo štipendirala 15 učencev štipendija znaša:

I. letnik	350 din
II. letnik	390 din
III. letnik	430 din
IV. letnik	470 din

Za uspešno opravljeno počitniško prakso prejmejo štipendisti posebno nagrado.